

కీర్తనలు

గోదా గీత మాలిక

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్
www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు కుచ మహర్షి

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శ్రీకృష్ణ

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాబాజి

గురు గోతమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు మైతన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు వీరభక్తాద్రి స్వామి

యోగి బేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతం

గురు చైలింగ్ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస

అమ్మ శారదా దేవి

గురు వివేకానంద

గురు సాయీబాబా

గురు అరబింద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తవేదాంత ప్రభుపాద

గురు మళయాళ స్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య

వందే గురుపరంపరాం..

“ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్” ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో భాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా) నుంచి సేకరించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో భాగంగా ఈ ఫౌండేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ స్వచ్ఛంద సంస్థ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు వ్రాసినట్లయితే (లేక) సేకరిస్తే మాకు తెలియచేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిచేయుటకు, భాగస్వామ్యం అగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రదించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in>
- 2) ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
- 3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) మొబైల్ ఆప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన,ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు డిజిటల్ లైబ్రరీ సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలేని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైటు అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకొన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org

Mobile App: Free Gurukul

email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul

Help Line / WhatsApp: 904 202 0123

“ మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేది ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందరికీ అందించబడాలి “

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పాద సమర్పణమస్తు

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc. x

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Manuscripts
Title:
Author:
Year: to
Subject: Any Subject
Language:
Scanning Centre: Any Centre
Clear Search

Presentations and Report
Statistics Report
Status Report
Feedback | Suggestions |
Problems | Missing links or
Books

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at ICAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

Click [Here](#) to know More about DLI ^{New!}

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
Rashtrapati Bhavan CMU-Books Sanskrit TTD Tirupathi Kerala Sahitya Akademi	INSA	Times of India Indian Express The Hindu Deccan Herald Eenadu Vaartha	Tamil Heritage Foundation AnnaUniversity ^{New!}

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Author's Last Name

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...
--------------	---------	-----------	-----------	-----	-------------	-----------	----------	----------------------

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu
----------	---------	---------	-------	---------	---------	-------	--------	------

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్టమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసించజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవనంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్ఛ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. ఆనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల పల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినిచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

గోదా గీతమాలిక

[తిరుప్పావుకు ఆంధ్ర స్వేచ్ఛానువాదం]

మత గ్రంథాల ప్రచురణకు సహాయ పథకం క్రింద
శ్రీ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంవారి ఆర్థిక సహాయంతో
ఈ గ్రంథం ప్రచురింపబడినది.

—భావశ్రీ

శ్రీ శ్రీనివాసా పబ్లి కేషన్స్,

సంకల్పరీటి. (వయా) పొందూరు, శ్రీకాకుళం జిల్లా.

SRIMANNARAYANA RAMANUJA YATHIBHYONAMAHA

**TRIDANDI CHINNA SRIMAN-
NARAYANA RAMANUJA
JEEYAR SWAMI.**

JEEYAR EDUCATIONAL TRUST

SITHANAGARAM - 522 501

GUNTUR DISTRICT

© 91 - 866 - 426929

ప్రేమ ప్రామాన్, భావప్రీతి!
శ్రీమతే నారాయణాయ నమః
అనేక మంగళాశాసనములు!

మీరు పంపిన 'గోదా గీత మాలిక' అందింది. అలరించింది. శ్రీరామ చరిత్రను ఎందరెందరు ఎన్నెన్ని రీతులలో పాడినా యింకా నిత్య నూతనంగా వెలుగొందుతున్నట్లు 'తిరుప్పావై' గూడ గోదా వాఙ్మాలికగా నిత్య పరిమళాలను గుబాళిస్తూనే ఉంది. ఈ వరకే ఎందరెందరో వ్యాఖ్యలు అలరించినా, మరెందరో భావుకులకు అది స్వాగతాన్ని పలుకుతూనే ఉంది. ఇదివరకు ఆ విషయం తెలియక దానిని స్పృశించలేదు ఎందరో. ఇప్పుడిప్పుడు ఈ ప్రబంధ సాందర్యాన్ని అస్వాదించే ఉద్యమ మారంభమైంది. ఇది సమాజానికి శుభోదర్శనం.

మనవికీ కర్తవ్యాన్ని ప్రబోధించేది తిరుప్పావై.

నమ్రోద్భుష్టినిచ్చి, తోటివ్యక్తిని ప్రేమించేవిధానం నేర్పేది తిరుప్పావై.

ప్రతి మనషి కోరికగల ఫలపార్థాన్ని స్పష్టపరిచేది తిరుప్పావై.

జీవన సాగరములో ఓ అద్భుతమైన 'ఓక' తిరుప్పావై.

మనవి ఎదుర్కోవలసిన ఒడిదుడుకులను చూపి, ఎలా పరిష్కరించుకోవాలో నేర్పేది తిరుప్పావై.

సజన సాంగత్యాన్ని చేర్చి తిరుప్పావై.

నమస్వయ రీతిని తెలిపేది తిరుప్పావై.

శ్రీకృష్ణుని తెచ్చి, ముందు నిలిపేది తిరుప్పావై.

మాటలాడే తిరును నేర్పేది తిరుప్పావై.

సర్వ వేద నిధానమీ తిరుప్పావై.

సర్వ జనులకు సులభ గ్రాహ్యమైనది తిరుప్పావై.

సర్వ విద్యా మూల భూతమైన జ్ఞానాన్ని స్వచ్ఛముగా ప్రకాశింపజేసేది
తిరుప్పావై.

మీదైన బాణీలో మీరు ఈ తిరుప్పావైని అందించడం, దాన్ని
అందరికీ అర్థమయ్యేట్లు వివరణ, వ్యాఖ్యలతో అనన్తరీర్షంగా అందిం
చడం చాల బాగుంది. నమోచితం.

మీ ఈ కృపి గోదాతల్లి హృదయమునందు గైకొనుగాక!
మీరిట్టి సద్గ్రంథ ప్రకారమును, తద్వారా ధర్మరక్షణను బహుళముగ
చేయగలుగు శక్తిని గోవిందుడనుగ్రహించు గాక!

భాషాపరిపీక్ష, పండిత ;

ఆరవెల్లి లక్ష్మీనారాయణాచార్యులు

శ్రీకాకుళం - 532 001

కార్యదర్శి : ఉపనిషన్మందిరం

తే 17-10-1997 ది

సంస్కృత పండితుడు.

శుక్రవారం

శ్రీ శః శరణమ్

మున్నుడి

కర్కటే పూర్వఫల్గున్యాం । తులసీ కాననోద్భవాం

పాండ్యే విశ్వంభరాం గోదాం । వందే శ్రీరంగనాయకీం॥

శ్రీకాకుళం జిల్లా సంతపురిటి వాస్తవ్యులు, మిత్రులు, శ్రీ 'భావశ్రీ' గారు తమిళ భాషలో ప్రసిద్ధమైన కృతియగు "తిరుప్పావై" అను మహిమాన్వితమైన గేయకావ్యమును ఆంధ్రభాషయందు స్వేచ్ఛానువాదము ఒనర్చి "గోదా గీతమాలిక" యని పేరుంచినారు నా యందలి ఆదరముతో నన్నీ గోదా గీత మాలికను బరిశీలించి, యభిప్రాయము నిమ్మని కోరినారు. పరమానందముతో నంగీకరించినాను

దక్షిణ భారత దేశమున ఆయా కాలములలో భగవదాదేశమున నవతరించి, ప్రజలందరికి నందుబాటుగు రీతిలో ప్రజలభాషలో భగవంతుని అవతారములగూర్చి, మహిమలనుగూర్చి పాటలు పాడుచు, తాము తరించుటయేగాక ఇతరులను తరింపజేసే మహానుభావులు, కృపాశువులు పన్నిద్దరాశ్వాస్తు. వారి రచనలు నాలుగు వేల పాశురములు. వీనికి 'నాలాయిరము' అని వ్యవహారము. ఈ నాలాయిర దివ్య ప్రబంధమునకు ద్రవిడ వేదముని పేరు.

ఇందు సాహిత్యపు విలువలు — క వి తా సౌందర్యముతో పాటు కర్మ - జ్ఞాన - భక్తులు - వైరాగ్యము - శరణాగతి మున్నగు భగవత్ప్రాప్తి మార్గములు వర్ణింపబడినవి. అగస్త్యమహర్షిచే సంస్కరింపబడిన తమిళ భాషలో రచించిన ఈ దివ్య ప్రబంధాధ్యయనమునకు భగవత్ప్రీతి గల వారెలరికిని ఆర త ఉన్నది.

సర్వలకుపయోగపడుట యన్నదే ద్రవిడ వేదము యొక్క ఉత్కృష్టత. ఇట్టి భగవద్వీధికి తావలమైన దివ్య ప్రబంధములలో వేద మంత్రములకు “ఓం”కాతమువలె పరిధమ గణ్యములు. 1. పెరియాళ్వార్లు “తిరుప్పల్లాండు”, 2. శ్రీ గోదాదేవి పాడిన “తిరుప్పావై” ప్రబంధములు. పెరియాళ్వార్లకు 1. భట్టనాథులు, 2. విష్ణుచిత్తులు అని వ్యవహారము కలదు. వీరికి తులసి వనంలో జనకునకు యాగభూమిలో లభించిన ‘సీత’వలె లభించి, భగవత్పరిగ్రహపాత్రయైనది శ్రీగోదాదేవి.

ఈమెకు అండాళ్, మాడిక్కొడుత్త నాచ్చియార్ అను పేర్లును కలవు. తాను ముడిచిన మాలను భగవంతునికి సమర్పించినది అను నర్థము వచ్చునట్లుగా సాహితీ సమరాంగణ సార్వభౌముడగు శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలు “అముక్తమాల్యద” అను సంస్కృత నామముతో తెలుగున ప్రబంధమును రచించినాడు.

పురశ్శూడ కాళికు చెందిన ద్విజుడు, పరమ భాగవతుడైన విష్ణు చిత్తుడను సార్థక నామధేయుడగు పెరియాళ్వార్లు వల్ల భద్రుడను తొండ్యరాజు కొలువులో విపథ మతానుయాయులగు పండితులయెదుట నారాయణ పరత్వమును సిద్ధాంతీకరించి, ఆ మహారాజు నెడదనున్న సంశయమును నిర్మూలించి, ఆ మహారాజుయొక్క గౌరవాదరములకు పాత్రమైనవాడు. ఇట్టి విష్ణుచిత్తునిచే అల్లారు ముద్దుగ పోషింపబడుచు, ఆ బాల్యము భగవదనురక్తయై, వజ్రస్పృశోపాటు భగవత్సంక్షేపాశయు గాటము కాగా, ద్వాపరమున గోపకన్యలు శ్రీకృష్ణానుభావ ప్రేక్షితులై తమ ఆశయ సాఫల్యమునకై కాల్యాయనీ వ్రతాచరణమొనర్చి, శ్రీకృష్ణానుభవమును పొందిరను శ్రీమద్భాగవత కథను తండ్రిగారి వలన విని, “యద్దుర్గమం యదురాపం యద్దుర్గం యశ్చ దుస్తరం, తత్సర్వం తపసా ప్రాప్యం” అను నార్యోక్తి ననుసరించి, ఈ దేహము తోడనే భగవత్ ప్రాప్తికై “మార్గళి” వ్రతము నాచరించి, తత్ఫలముగ శ్రీతంగనాథుని అనుగ్రహముచే నాతనిచే పరిగ్రహింపబడిన విధాన మున్నది.

ఈ వ్రతము స్నానవ్రతము. “వైత్రీ మానయం మానః” అని తేర్చితా
యుగమున దశరథ చక్రవర్తి పుత్రకాముడై యజ్ఞము సేయగోరి,
యజ్ఞారంభ కాలమును ప్రశంసించివట్లుగా శ్రీ అండాళ్దేవియు, తాము
ప్రార్థించు వ్రత కాలమును ‘మార్గశిర్తింగళ్’ అని ప్రశంసించి,
భావనా బలముచే, తానున్న శ్రీ విల్లిపుత్తూర్ను వేరేపల్లెగను, అచటి
అర్చనలందుచున్న “వటపత్రకాయ” అలయమును నందగోపునిభవనము
గను, వటపత్రకాయని నందగోపుల ముద్దుబిడ్డడు, సింగపు కొదమవంటి
వాడును, నీల మేఘ శ్యాముడు, రక్తొత్పలాక్షుడు, పూర్ణ చంద్రాభింబా
ననుడు, నారాయణుడైన శ్రీకృష్ణునిగను, అతడు తమకు వ్రతోపకరణ
మగు ‘పర’ నొనంగ మాట యిచ్చినట్లుగను, తనను గోపకుమారిగను,
తన యీడు బాలికలను గోప బాలికలనుగ భావించి, స్నాన వ్రతము
నాచరింప వారినందరిని రమ్మని పిలుచుటతో నీ తిరుప్పావు ప్రార్థన
మగుచున్నది.

పెద్దల యనుమతితో వారు నడచిన మార్గముననే అనగా ధర్మ
మార్గమున తామీ వ్రతము నాచరింతుమని, అందువలన నెలకు మూడు
వానలు కురిసి, పాడిపంటలతో దేశము సుభిక్షము కాగలదని—ఈవ్రతా
చరణ ఫలము తనకే కాక, తనకు సహకరించినవారికి, దేశములందరికి
లభించవలెనను ఉదాత్తాశయము గలది గోదాదేవి. గోదా గోపకుమారి,
తమ వ్రత నియమాములను దెబ్బకును—‘భావశ్రీ’గారి అనువాదమును
బరిశీలింపుడు.

‘ఈ లోకమందు నెంతే ముదలబందగా

ఉదయించినట్టి నవ్యోత్సాహులారా!

పాల నంద్రాన నెమ్మది మీట నిడురించు

పరమ పూరుష పాద పద్మాల గీర్తించి

ఘృత దుగ్ధములను సేవింపకన్, వేకువన్

నీరాడి, కనుల కాటుక తీర్చగా బోము

కురుల పూల్ కురుమ మే, గురులు సేయగ బోసి

సర్వము వేయము గూర్చము సమగ్రము నోము

అన్యత మాడము, పండితుల సత్కరించెదము
 సన్యాసులకు భిక్షలం దృప్తి గూర్చెదము
 ఇబ్బంగి మేమాచరించు వ్రత రాజమ్మ
 అరసి సంకోషమ్ము వనుభవింపగ రండు'

ఇట్లే 'మాయనై' అను పాశురానువాదమున

'.....యమునా నదీ తీర

వాసియై గోప కుల మణి దీపమయ్యున్
 గడగి తల్లి యశోద గర్భము ప్రికాశింప
 జేయు దామోదరుని జేరగా వచ్చితిమి
 పరిశుద్ధ భావనన్ పరిశుద్ధ పుష్పముల
 అర్పించి, అంజలిన్ ఘటించి, వాక్కునన్
 కీర్తించి, మనసార ధ్యానించినంతనే
 పూర్వ ఆగామి నంచిత పాపనాసులున్
 వహ్నిలో దూదివలె భస్మమై నశించుచు
 అట్టి భగవన్నామ కీర్తనకు రారండి'

అర్చన, వందన, కీర్తన, స్మరణ రూపమైన భక్తి భావము
 న్యస్తము కాగా విశుద్ధ భావనతో "పతిం విశ్వస్మా తేశ్వరం" అన్నట్లు
 విశ్వపతి సమస్త జీవాత్మలకు ఈశ్వరుడగు భగవంతుని నిరతిశయ
 ప్రీతితో సేవించి, శ్రీ గోదాదేవి తాపత్రయోన్ములకారియగు భగవదవ
 గాహనమున శ్రీ రంగళాయి కృపకు పాతశిమయ్యెనను నీ గాథను
 శ్రీ "భావశ్రీ" గారు ఆనకృద్భావనమొనర్చి, భావము నవగాహన
 మొనర్చుకొని, పాఠకుల కత్యంత సులభ గాఢ్యామౌనట్లు ఆంధ్రీక
 రించి కృతకృత్యులై ఆంధ్రులకు మహాపకారమొనర్చినారు.

శ్రియఃపతి వీరికి ఆయురారోగ్య భాగ్యముల బ్రసాదించి,
 లోకోపకారకములగు పెక్కు కృతులను వీరి ద్వారా వెలయింపజేయ
 పొందించుచున్నాను.

"సరస్వతీ శ్రుతి మహతీ మహీయతామ్"

నివేదన

సమాజంలో నానాటికీ నాగతికత వెలిరితలలు వేస్తూన్న ఈ తరుణంలో హేతువాదంతో దైవభక్తి, పాపచింత అనే విషయాలను పట్టించుకోకుండా అతిగే మనస్తత్వం అత్యధిక మానవులలో చోటుచేసుకోవడం కనిపిస్తోంది. మహాభారతంలో మార్కండేయుడు ధర్మరాజుకు చెప్పిన కలియుగ ధర్మాలలో 'తపిలి వరీరంబు తద్దయు బోధితురు పుణ్య ఫలంబులు బొంకులనుచు' అనే మాట ఈనాటి ప్రజలలో స్పష్టంగా ద్యోతకమౌతోంది. ప్రతి వ్యక్తి పరమార్థం కంటే స్వాధ్యానికి స్వాగతం పలుకుతూండడం గమనిస్తూనే వున్నాం.

మన వేదాలలోనూ, పురాణాలలోనూ, ఇతిహాసాలలోనూ ఈ శరీరం అశాశ్వతమని చెబుతూన్నా, ఆ మాటలను పెడచెవిసి పెట్టి, శరీరమే శాశ్వతమని, దానిని భద్రంగా కాపాడుకోవాలనే ఆలోచనను నేటి మానవులు విడలేకపోతున్నారు. ఇటువంటివారు భగవంతునికి విముఖులుగా వుంటారు. యోగాభ్యాసంతో అత్మ స్వరూపాన్ని తెలుసుకొని, ఋముఖ భగవంతునికి అభిముఖులుగా వుంటారు. దీనిని గాలికి వదిలేసి, కొందరు ఉవాశీనులుగా మిగిలిపోతారు.

భక్తిసాధనతో భగవంతుని సాన్నిధ్యం పొందాలనేది మార్గదర్శక సూత్రంగా కొందరు విజ్ఞులు ప్రవచిస్తారు. ఏదీ ఏమైనా పరిపక్వ పరిజ్ఞానం, సద్బలం, అవిరళమైన శ్రద్ధాసక్తులు ఆధారంగా సాధన లేదా యోగం కాదా భక్తి అవసరమనేది ఎవరూ కాదనజాలరు.

ఇది ఇలా వుండగా, భగవంతుడు తనకు అభిముఖులుగా, విముఖులుగా, ఉదాశీనులుగా వున్నవారిని సైతం తన కారుణ్యమృతవృష్టితో ఉద్ధరించే కళ్యాణ గుణ సంపన్నుడని గోదాదేవి దీనిలో వివరించడం విశేషం.

ఏ విధమైన ప్రయత్నం లేకుండానే, భగవంతుని అనుగ్రహంతో భగవదనుభవం పొందిన మహాభక్తులలో అంగగణ్యాలు విష్ణునిత్తులు, పెరియార్లు. భగవానుడు అనుగ్రహించి, ఆ మహాభక్తునిచే పాండ్య

రాజు నభలో పరతత్త్వం శ్రీమన్నారాయణుడే అని నిరూపింపజేసిన సంఘటన భగవానుడెంత కరుణామయుడో, ఎంత భక్త సులభుడో తెలియజేస్తోంది. గనుకనే విష్ణుచిత్తులు అశ్వాదులలో పెరియాళ్వారుగా స్థిరపడ్డారు. అయితే ఈ దివ్య పరిబంధాన్ని రచించడంతో పెరియాళ్వారును మించిన ఘనత గోదాదేవికి దక్కింది.

పెరియాళ్వారు నామాంతరము గల విష్ణుచిత్తులు శ్రీ విల్లి పుత్తూరులో వేంచేసియున్న వటుపత్రశాయికి నిత్యము పుష్పమాలతో కైంకర్యం చేసేవారు. వీరు కేవలము స్వామి కైంకర్యానికే అంకిత మయ్యారు. ఒక రోజున తులసి వనంలో మొక్కలకు గొప్ప త్రవ్వ తూండగా, వీరికి ఒక బాలిక లభించింది. సంతానంలేని వీరు అబాలికను గారాబంతో పెంచుకొంటూ, 'కోదై' (పూరిదండ) పేరుతో పిలుచుకొంటూండేవారు. జన్మసిద్ధమైన వానన గల తులసివలె ఈ బాలిక భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్యాలతో భగవంతుని గుణగణాలయందే అనురక్తి, అనక్తి కలిగియుండేది అమెకు యౌవనం ప్రాప్తించిన తర్వాత, శ్రీకృష్ణుడినే పెండ్లాడాలని అకాంక్షించి, విల్లిపుత్తూరులోని వటుపత్రశాయిని వరించింది.

అనాదియైన మాయచేత నిద్రిస్తూన్న వారిని మేల్కొలిపి, తానయి భగవంతుడు తనను చూపగా, అశ్వాదులు దర్శించారు. అలా కాకుండా తానే భగవంతుని మేల్కొలిపి, తనను గూర్చి తెలియజేసుకున్న మహా నీయురాలు గోదాదేవి. అశ్వాదులు స్త్రీత్వమైన భావనచే భగవంతుని నాయకునిగా ప్రేమించారు. గోదా సహజమైన స్త్రీమూర్తితో భగవానుని ప్రేమించింది. తన వ్యయత్నం సఫలం కాని కారణంగా, పూర్వ మెవరైనా భగవంతుని ప్రేమించి, భర్తగా అనుభవించారా యని గోదా దేవి తెలిసికోవడం ప్రారంభించింది. గోపికలు పూర్వం కా త్యాగం వ్రతం చేసి, శ్రీకృష్ణుని తమ ప్రియునిగా అనుభవించారని గోదాదేవి తెలుసుకుంది.

ఒకనాడు రానక్కిడలో నుండి, కృష్ణపరమాత్మ అంతర్హితుడయినాడు. గోపికలు కృష్ణుని గాంచలేక దుఃఖించి, తుదకు అతని లీలలను

అనుకరించి జీవించారని గోదా విన్నది. తానుకూడా అట్లు చేయవచ్చు ననుకొన్నది. ఫలితముగానే విల్లిపుత్తూరును నందవ్రజముగాను, తోడి చెలికత్తెలను గోపికలుగాను, పటపత్రశాయి అలయాన్ని నంద గోప భవనంగాను, తానును ఒక గోపికగాను గోదాదేవి భావించుకుంది.

మార్గశీర్ష పూనము అను నోము సాధనగా తీసుకొని, భగవానునిదైన తన అత్తను సార్ధకం చేసుకోవడానికి ఆ ప్రభువు సేవలుచేసే భాగ్యాన్ని పశిసాదించమని ప్రార్థించింది.

ఇది ముప్పది రోజులు నిర్వహించిన వ్రతం. ప్రతి నిత్యం పది మంది గోపికలను మేల్కొలుపుకొంటూ రోజునకొక పాశురం (గీతం) వంతున ముప్పది పాశురాలను గోదాదేవి రచించింది.

ఈ వ్రతంలో నందగోపుని భవనానికి వెళ్ళి, నందగోపుని, యశోదను, బలరాముని, చివరికి శ్రీకృష్ణుని, నీలాదేవిని మేల్కొలిపి, గోపికలు శ్రీకృష్ణునికి తమ కోరికను నివేదించుకున్నారు. తాము అత్త వున్నంతకాలం అతనితో కలిసి వుండి, సేవించే భాగ్యాన్ని పొందగలిగాను రెండవ పాశురం (గీతం)లో 'పరమ పూజ్య పాద పద్మాల గీర్తించి'తో ఆరంభించి, ముప్పదవ పాశురం (గీతం)లో 'కేకవుని మహిమమై నుతియి'తో గోపికలు వ్రతాన్ని పూర్తి చేయడంవల్ల పాదము మొదలు కేకముల వరకు శ్రీకృష్ణుని వారు అనుభవించారని భావించవచ్చు.

ఈ ఉవ్వ ప్రబంధాన్నే 'తిరుప్పావై' అని వ్యవహరిస్తారు. అలానే ఈ వ్రతాన్ని శ్రీవ్రతం అని కూడా అంటారు. దీనికి కారణం తిరు = శ్రీ, పావై = వ్రతము అని కదా అర్థం. అంటే ఇహలోక సంబంధమైన మరియు పరలోక సంబంధమైన ఐక్యర్యాలను, కైంకర్యాన్నీ ఈ వ్రతం ప్రసాదిస్తుంది, అన్నమాట. గనకనే గోదాదేవి ఈవ్రతాన్ని చేసి, గోపికలు పొందిన ఫలితాన్ని తాను పొందగలిగింది. ఈ గీతాలను క్రిమం తప్పకుండా అభ్యాసం చేసిన వారికి తాను వ్రతాన్ని అచరించి పొందిన ఫలాన్ని ప్రాప్తింపజేయాలని కూడా గోదామత శాసించింది.

ఇటువంటి మహత్తరమైన దివ్య ప్రబంధాన్ని సర్వ జనులకూ సులభంగా అర్థమయ్యే రీతిలో తెలుగులోకి స్వేచ్ఛాను తాదాం చేసి, 'గోదా గీతమాలిక'గా నమర్పించుకొంటున్నాను.

శ్రీ వేంకటేశ్వరుని కరుణా కటాక్షాలతో చేసిన నా ప్రయత్నం సామాన్య ప్రజానీకానికి ఏ మాత్రం మార్గదర్శకమైనా, నా జీవితం ధన్యమైనట్లుగానే భావిస్తాను.

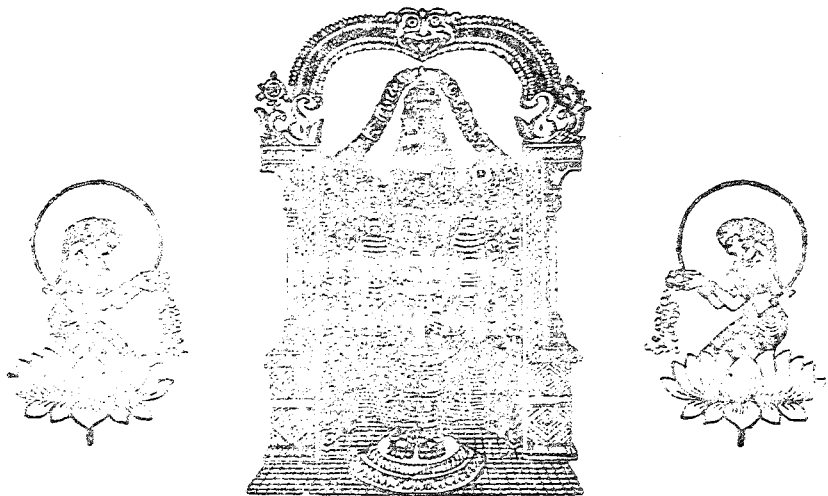
ఈ నా ప్రయత్నాన్ని కారుణ్యమృత దృష్టితో అభినందించి, మంగళాకాననాన్ని ప్రసాదించి, వజ్రాశీర్వదించిన పూజ్య పాదులు, శ్రీమాన్, త్రివేది చిన్న శ్రీమన్నాతాయణ రామానుజజీయర్ స్వామి వారికి నా కృతజ్ఞతాభివందన సాహస్రములు. కోరినదే తడవుగా తమ అమూల్యభిప్రాయాన్ని అందించి, పోర్తనహించిన పూజ్యులు, శ్రీరామకం ఉపనిషత్పండిరం కార్యదర్శి, ప్రముఖ సంస్కృత పండితులు, భాషా ప్రవీణులు, శ్రీమాన్, ఆరవెల్ల లక్ష్మీనారాయణాచార్యుల వారికి నా హార్దికాభివందనములు.

ఈ 'గోదా గీతమాలిక'కు అక్షర రూపాన్ని ప్రసాదించడానికి అర్ధిక సహాయాన్ని అందించి సహకరించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారికి నా సమీపాకాలు.

దీనిని స్వాధిక సుందరంగా ముద్రించి, అందించడంలో శ్రద్ధ వహించిన ప్రియమిత్రులు, నవలా రచయిత, వేగుజుక్క పవర్ ప్రింటింగు వర్కు, అధినేత, శ్రీ గుంధవరపు వేంకటరావుగారికి, ముఖ పత్ర చిత్ర రూపశిల్పిగా సహకరించిన యువ చిత్రకారులు, శ్రీ వంజరాపు శంకరరావుగారికి నా అభివాదములు. ప్రత్యక్షంగానూ, పరోక్షంగానూ ముద్రణలో ఎంతో బాధ్యత వహించిన పెర్సన్ కార్మిక సోదరులకు నా తుభాభివందనలు.

దీని ప్రచురణలో సహకరించిన మిత్రులు, శ్రేయోభిలాషులు ఎందరో! అందరికీ అభివందనములు.

—భావశ్రీ.

కలియుగ మందు భక్తులకు
 కల్పకమై, తమ కష్ట బాధలన్
 పొలియగఁ జేసి, సౌఖ్యముల
 పూర్ణ దయారస వృష్టిఁగార్చి, మేల్
 జిలుకగ భోగ భాగ్యము ల
 కేష గతిం బవరించి, పిల్చినన్
 పలికెడు శ్రీనివాస! నిను
 భక్తిమెయి న్ను తియింతు నిత్యమున్.
 వాచు లూరు నాంధ్రమున
 వ్రాసెను కానిగ జేసి, నా మదిన్
 రోచినుదాత్త రత్నము ని
 రూఢ గతిన్ ఘటియించి, శ్రద్ధ పేర్చి
 లేచిన నీ కృపన్ పొడమె
 నీ కృతి, భక్తి విశేషతన్ భవత్
 శ్రీ చరణాదుకాంక్షములఁ
 జేర్చితి జన్మము సార్థకమ్ముగాన్.

[అది 1996 జనవరి 10వ తేదీ. నేను శ్రీతిరుమల వేంకటేశ్వరుని పాఠ పద్ధతిని దర్శించిన శుభతరుణం. ఆ క్షణంలో స్వామి సన్నిధిలో నా మనస్సులో తళుక్కున మెరసిన చైతన్య రేఖయే ఈ కృతీకి నన్ను ప్రేరేపించింది.]

అది నా జీవిత మార్గదర్శియయి, విద్యాగంధ సార్థక్యతన్
మదికిన్ గూర్చిన పుణ్యకాలము ; ననున్ మాన్యస్థితిన్ సత్పథా
న్నదు గాదించిన పుష్కరాంశ ; కవితా పాగ్గిలప్పుడూ చిత్తమున్
వదిలెమ్మో గతి నిల్పు కొమ్మనెడు దివ్యమైన సందేశమా.

శ్రీ శేషాచల శ్రీనివాస పదముల్ సేవించి, భావించ నా
శేషముల్ నశియించి నిశ్చలత సర్వెన్ ; తోన నిర్లప్తమా
భ్యాసన్నిల్చిన దివ్య భావన సముద్యస్మాత్త దీపింపగా
రాశీ భూత పరిబోధ శీలమది నోరాదంగ నాకొల్పుటన్

అర్థ నిమితిలేక్షణములన్ శక్తియించిన దివ్య భావ న
ర్వార్థము నా హృదంతరము నందు గుబుల్కొని నాదు జన్మమున్
సార్థక మౌనటుల్ పరచు జాగృత శీలల శృష్టతత్త్వ బో
ధార్థక కందమున్ పరకమౌనటు తీర్చగ లెమ్ము లెమ్మనన్.

'ఇప్పుడే దీక్ష వహించినాడను ప్రశ్న! ఈ దీక్ష సాధల్యమో
కృపనై సేయగదయ్య ; వేంకటపతి! కీర్తింపగా దివ్య భా
వపు మేల్బొంతిగ వాంఛిమందున 'తిరుప్పావు'న్ రచింతున్ ; మరే
జపముల్ పూజలొనర్పనై తిని భవత్ సాన్నిధ్యమందెన్నదేన్.

....అని పూనిన నా దీక్షకు స్వామి అనుగ్రహం రక్షగా అనతి కాలం
తోనే 'గోదా గీతమాలిక' అవిర్భవించింది.

గోదా గీత మాలిక.

సన్నివేశము : తమకు అనుకూలమైన కాలము లభించినది. గనుక,
ఈ సమయముననే గోపికలు తామీ వ్యక్తము నాచ
రించి, పొందదగు సాధనమేమో వ్యక్తము చేయుట:

పాశురము-1

మార్గశీర్షిగళ మది నితైన్ద నన్నాళల్
నీరాడప్పొదు వీర్ పోదుమినో నేరిళైయిర్!
శీర్మల్గు మయ్ ప్పాడి చెప్పల్వ చ్చిఱుమిర్ కాళ!
కూర్ పేల్ - కొడున్దొళిలన్ నన్దగోపన్ కుమరన్
వీరాన్ద కణ్ణి యశోదై యిళజ్జిమ్
కార్ మే నిచ్చెంగణ్ కదిర్ మదియమ్బొల్ ముగత్తాన్
నారాయణనే నమక్కే పజైదరువాన్
పారోర్ పుగళప్పడిన్దేలో రెమ్బచాయ్!

గీతము-1

సిరులుప్పత్తిల్ల వేగపల్లెలో నగలతో
వగల రాజిల్లు జవ్వనులార రారే!
మార్గశీర్షమున పున్నమ చందమామతో
మా మంచి రోజు రానే వచ్చె నేడే,
నేలాయుధమున తావెన్ను నిన్ సేవించు
నంద గోపులకు తా నందనుడై యొప్పు

అందాల కనులతో అల యశోదాదేవి
 గారాబు బాల సింగము శ్యామలాంగుడు
 కెందమ్మి కనుల రక్తిన్ ప్రకాశాహ్లాద
 ముల నిచ్చు ముఖ మండలుండు నారాయణుడు
 మన వాంఛ తీరగా పరమ 'పర' సాధనము
 రహి గూర్చు నీరాడు వశిష్ఠముకై రారండు!

భావము :

సకల సంపదలతో కూడిన వేదపల్లెలో అందమైన నగలతో విలాస
 వతులైన పడుచులారా! మార్గశీర్ష పూర్ణిమయైన ఈ రోజు చాల మంచి
 రోజు. వేలాయుధము ధరించి, కృష్ణుని సేవించు నందగోపుల కుమారు
 డును, అందాల కనులతో అలరారు యశోదాదేవియొక్క సింహ కిశోర
 మును, శ్యామల వర్ణము గలవాడును, ఎర్రతామరల బోలు కన్నుల
 యందు సూర్యుని ప్రకాశమును, చక్రముని ఆహ్లాదమును ప్రసాదించు
 ముఖమండలుడైన నారాయణుడు మన మహిక్షించు పవిత్రమైన పర
 సాధనమును నమకూర్చునట్టి స్నానమాచరించెడు ఈ వశిష్ఠమునకై
 మీరు సిద్ధమై రండు.

విశేషాంశములు :

భగవంతుని తత్త్వము ఐదు రూపములు. అవి పర, పూహ, విభవ, అంతర్వ్యామి, అర్చా రూపములు. సత్కజ్ఞానానంద స్వరూపమై, సచ్ఛబ్దతావ్యమై కారణభూతమగు శ్రీమన్నారాయణుడే పరబ్రహ్మము. అదియే పరతత్త్వము. పరతత్త్వమును పొందదగు సాధనమే 'పర'సాధనము. మార్గశీర్షము అనగా భగవంతుని పొందుటకు శ్రేష్ఠమైన మార్గము. అనియు భగవంతుని స్వరూపమే. ఆ మార్గమును భగవంతుడే తానయి చూపును. నీరాడుట : భగవంతుని పొందుటకై అనుభవించు తాపమును శాంతింపజేయుటకు, అనగా సహానుభూతి పొందుటకని అకాంక్షింపబడెను.

పన్నీ వేశము : ఈ వ్యతము చేయుటలో చారి ఆకాంక్ష, దానికి పొంద
దగిన సహకారము, ఈ వ్యతమును ఆచరించుటకు
తమకు గల అర్హత వివరించబడుట. వ్యతము ఆచరించు
టలో చేయదగిన పనులేవి? చేయదగని పనులేవియో
స్పష్టము చేయబడుట.

పాశురము-2

వైయత్తు వాళ్ వీర్ గాళ్! నాముమ్ నమ్మ వైక్కు
చెయ్యుజ్జిరి శైగళ్ కేళీరో, పాఱ్కుడలుళ్
వైయత్తు యిన్త పరమ నడిపాడి
నెయ్యుజ్జోమ్ పాఱుజ్జోమ్ నాట్కాలే నీరాడి
మైయిట్టె కుదోమ్ మలరిట్టునామ్ ముడియోమ్
శెయ్యాదన శెయ్యోమ్ తీక్కుఱళై చెన్నోదోమ్
ఐయముమ్ పిచ్చెయ మన్దనైయైజ్జెకాట్టి
ఐయ్య మాకెణ్ణి యుగన్దేలో రెమ్మ వాయ్.

గీతము-2

ఈ లోకమందు నెంతే ముదంబందగా
ఉదయించినట్టి నవ్యోత్సాహులాళా!
పాలనంద్రాన నెమ్మది మీఱ నిదురించు
పరమ పూరుష పాదపద్మాల గీర్తించి
ఘృత దుగ్ధములను సేవింపకన్, వేకువన్
నీరాడి కనుల కాటుక దిద్దగా బోము;
కురుల పూల్ తురుమమే, గురులు చేయగ బోని
పనులు చేయము - దూషణలు పలుకగాబోము

అన్యత మాదము — పండితుల నత్కరించెదము
 నన్యాసులకు భిక్షలం దృష్టి గూర్చెదము
 ఇల్బంగి మేమాచరించు వ్రతరాజమ్ము
 అరసి సంకోషమ్ము ననుభవింపగ రండు!

భావము :

ఈ లోకమునందు ఆనందమును అనుభవించుటకు జన్మించిన వ్యక్తులారా! పాల నముద్రమున నెక్కుదిగా నిదురించియున్న పరమ పురుషుని పాదపద్మాలను గీర్తించి, మేము నేతిని గాని, పాలను గాని సేవింపము. వేకువనే ప్సానము చేసి, కన్నులకు కాటుక దిద్దము. కొప్పులో పూలు ముడుచుకోము. పెద్దలు ఆచరించని కార్యములను ఆచరించము. ఒడులను దూషించము. అసత్యము పలుకము జ్ఞానవంతులైన పండితులను నత్కరించెదము. నన్యాసులను భిక్షలచే తృప్తి పరచెదము. ఈ విధముగా మేము ఆచరించు వృత్తమును చూచి, మీరును ఆనందింప గోరి మాతో రండి!

విశేషాంశములు :

1. ఈ వృత్తమాచరించువారు చేయవలసినవి, చేయరానివి తమతో వృత్తమును ఆచరింప వచ్చెడి గోపికలకు వివరించబడినది. 2. కృష్ణానుభవము వలన లభించు కాశ్వతమైన ఆనందమును అనుభవించుటకు గోపికలుగా జన్మించిరి. 3. నేతిని, పాలను సేవింపమని చెప్పుటలో భగవదనుభవము పొందినప్పుడు లౌకిక భోగములు అపేక్షించు అవసరముండదని భావము. 4. అసత్యము పలుకకుండుటలో నత్యనిష్ఠ ఆచరించుట కనిపించును.

నన్ని వేశము : బాహ్యముగ వర్షము కొరకు నీ వశ్రీతము నాచరించు
చున్నట్లు కనిపించినను, శ్రీకృష్ణ సమాగమము వలన
గోపికల విరహతాపము శాంతిబొందుటకై స్నానమును
అంగముగా గైకొనబడుట అంతర్యము.

పాశురము-3

ఓడియుల గళన్ద ఉత్తమన్ పేర్ పాడి
నాజళ్ నంబావైక్కు చ్చాత్తి నీరాడినాల్
తీజిని నాడెల్లామ్ తిజళ్ ముమ్మారి పెయ్దు
ఓజు పెరుజ్జెన్నెల్ ఊడు కయలు గళ
పూజు వళై పొదిల్ పొటి వందు కణ్ పడుప్ప
తేజాదే పుక్కిరున్దు శీర్ త్తములై పత్తి
వాజ్కుడమ్ నిత్తెక్కుమ్ వళల్ పెరుమ్ పశుక్కల్
నీజాద తెల్యమ్ నిత్తెన్దేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-3

బలి చక్కవర్తి దానమునఁది, ఆకాశ
మంటగా పెరిగి లోకముల గాపాడిన
పురుషోత్తముని నామముల కీర్తనము జేసి,
వశ్రీత దీక్ష మిషను మేమెల్లరము నీరాడ
ఈతి బాధలు లేక నెలకు వానలు మూడు
వర్షంప వర్షిలు వరిచేల మధ్యమున
త్రుళ్ళివడగా చేపలెల్ల, కలువలలోన
తుమ్మెదలు నిదురింప దొడరు సమయమునందు
పసుల కొట్టములోన పాడి గోవులబట్టి

పొదుగులంటుగనే పాలు భోరునన్ పశ్యవహించ
పాడిపంటలు సర్వసమృద్ధమై యుండ
నిత్యమౌ సంపదలు నెనగు గావున రండు!

భావము :

బలి చక్రవర్తి యిచ్చిన దానమును పొంది అక సము వరకు పెరిగి, లోకములను కాపాడిన పురుషోత్తముడైన శ్రీమన్నారాయణుని నామములను గానము చేసి, వశిత దీక్ష నెపముతో మేము స్నానము చేయుచున్నాము. దీనివలన లోకమున నెలకు మూడు వానలు కురిసి, ఈతి బాధలు లేకుండును. ఫలితముగా వృద్ధి పొందిన వరిచేల నడుమ చేపలు త్రుళ్ళిపడుచుండును. కలువ పూవులలో తుమ్మెదలు నిడురించును. ఆ నకుయముఖ పాలు తీయుటకై పశువుల సాఱలలో నున్న పాడియావుల పొదుగులంటుగనే భోరున పాలు పశ్యవహించును. పాడి పంటలు సమృద్ధి చెంది, ఈ లోకమున కాశ్వతమైన సంపదలు వర్ధిల్లును. కాబట్టి మీరు కూడా మాతో రండి!

విశేషాంశములు :

1. ఈతి బాధలు గీ విధములు. అతివృష్టి, అనావృష్టి, ఎలుకలు, చిలుకలు, మిడుతలు, క్యూరులగు రాజుల వలన కలుగు బాధలివి.
2. నెలకు మూడు వర్షములు ; బ్రాహ్మణులు విధులు విర్వర్తించుట, పశువులు సరిగా పాలించుట, స్త్రీలు పాతివ్రత్యము పాటించుట అను మూడు కారణముల వలననే నెలకు మూడు వర్షములు కురియును. వీటిలో ఏది లోపించినను, ఫలమునందు ఆ లోపము కనిపించును.

సన్నివేశము : గోపికలు ఆచరించు వక్రతమునందు స్నానము ప్రిధానము. గనుక స్నానమునకు జలము సమృద్ధిగ నుండవలెను. అట్టి జలమును పొందుటకు భగవంతునే ఆశ్రయించి, అతని రూపమును బోలిన పర్జన్యని ప్రార్థించుట.

పాశురము-4

అళి మత్తైక్కణ్ణా! ఒన్ఱు నీకై శరవేల్
అళియుళ్ పుక్కు ముగన్ఱు కొడార్తైఱి
ఊళి ముదల్వ నురువమ్ పోల్ - మెయ్ శఱుత్తు
పాళి యన్దోళుడై ప్పఱ్ఱు నాబన్ కైయిల్
అళి పోల్ మిన్ని వలమ్బరి పోల్ నిన్ఱదిర్న్ఱు
తాళాదే శార్జ్జ ముదైత్త శరమత్తై పోల్
వాళ వులగి నిల్ పెయ్ది దాయ్ - నాజ్గుమ్
మార్గళి నీరాడ మగళ్ న్దేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-4

వర్ష నిర్వాహణ! గంభీర భావుణా!
నీ త్యాగమందు సంకోచింప వలతయ్య!
జలధి మధ్యను జొచ్చి, జలమంతటినీ బీల్చి,
గర్జించి గర్జించి గగన మధిరోహించి,
కాలాది సకల కారణ భూతుడైనట్టి
నారాయణుని దివ్య శ్యామలా కృతి తోడ
అరుదైన అతని సుందర బాహుయుగ్మమున
చక్రము వలె మెరసి, శంఖము వలె ఉరిమి

శార్ఙ్గము గురియించు శరవత్సమన్నట్లు
 లోకమెల్ల సుఖింప మేము సంతోషాన
 మార్గశీర్ష స్నాన మాచరించెడునట్లు
 అలసింపక వర్ష మందింప గోరెదము.

భావము :

వర్షమును నిర్వహించు గంభీర స్వభావముగల ఓ పర్జన్యుడా! నీ
 త్యాగ గుణమునందు జంకబోకుము. జలరాశి మధ్యను ప్రవేశించి,
 నీటిని పీల్చుకొని, గొప్పగా గర్జించుచు, ఆ కాశమునకు పోయి.
 కాలాది సకల పదార్థములకు కారణభూతుడైన నారాయణునియొక్క
 దివ్య శ్యామల వర్ణ రూపముతో ఆతని కుడిచేతియందలి చక్రము వలె
 ప్రకాశించియు, ఎడమ చేతియందలి శంఖము వలె గర్జించియు,
 శార్ఙ్గమును ఆతని ధనుస్సునుండి కురిసిన బాణముల వర్షమును విధముగా
 లోకులు సుఖించునట్లుగను, మేము అనందముతో మార్గశీర్ష స్నానము
 చేయునట్లుగను వర్షింపుము.

విశేషాంశములు :

నారాయణుడొక శుక్తి సాగరము. అటువంటి సముద్రమున
 మునిగి, వర్షము నిచ్చువాడు మేఘుడు. ఆ మేఘునియందు ఆచార్యుని
 దర్శించి, గోపికలు భగవత్కరుణ్య రసవృష్టి నిమ్మని అభ్యర్థించు
 చున్నారు.

సన్నివేశము : భగవంతుని పరిశుద్ధ భావనతోడను, పరిశుద్ధ పుష్పముల
తోడను పూజించి, చేతులు జోడించి, నమస్కరించి,
కీర్తించి, ధ్యానించి, పూర్వ ఆగామి పావములనుండి
గోపికలు విముక్తి పొందుటకు సిద్ధమొనర్చుట.

పాశురము-5

మాయనై మన్ను వడమదురై మ్మెన్దనై
త్తాయ పెరునీర్ యమునై తుత్తై వనై
ఆయర్ కులత్తినీల్ తోస్తుమ్ మణి విళక్కై
త్తాయైక్కుడల్ విళక్కమ్ శెయ్త తామోదరనై
తూ యో మాయ్ వద్దనామ్ తూమలర్ తూవిత్తోళుతు
తాయినాల్ పాడి మనత్తివాల్ శిన్దిక్క
ప్పొయ పిళై యుమ్ పుగు దరువా నిన్ద నవుమ్
తీయినీల్ తూశాగుమ్ శెప్పీలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-5

ఆశ్చర్య చేప్పితుడు అనవరత భాగవత
మధురాధి నాయకుడు పరిశుద్ధ జలములన్
అతి ఆగాధంబైన యమునా నదీ తీర
వాసియై గోప కుల మణి దీపమయ్యున్
గడగి తల్లి యశోద గర్భము ప్రకాశించి
జేయు దామోదరుని జేరగా వచ్చితిమి;
పరిశుద్ధ భావనన్ పరిశుద్ధ పుష్పముల
ఆరించి, అంజలిన్ ఘటించి, వాక్కునన్

కీర్తించి, మనసార ధ్యానించి నంతనే
 పూర్వ ఆగామి సంచిత పాప రాసులున్
 వహ్నిలో దూదివలె భస్మమై నశించుచు
 అట్టి భగవన్నామ కీర్తనకు రారండి!

భావము :

ఆశ్చర్యకరములగు చేష్టలు చేయువాడును, నిరంతరము భగవత్పక్తి గల మధురా నగరమునకు అధిపతియు, అతి ఆగాధమైన పవిత్రయమునా నదీ తీరమున గలవాడును, గోప వంశమునకు మణిదీపమైన వాడును, తల్లియగు యశోద గర్భమును ప్రకాశింపజేయు రామోదరుడగు శ్రీకృష్ణునియొద్దకు వచ్చితిమి. పరిశుద్ధ భావనతో, పరిశుద్ధ పుష్పములతో పూజించి, చేతులు జోడించి వమస్కరించి, భాషచే కీర్తనముచేసి, మనసార ధ్యానించినంతనే పూర్వ ఆగామి సంచిత పాపరాసులు అగ్నిలో పడిన దూదివలె భస్మమై నశించును. కాబట్టి, అట్టి భగవన్నామములను పాడుకొనుటకు సిద్ధముగా రండి.

విశేషాంశములు :

భగవద్భక్తి ఆశ్చర్యకరమైనది. అది వాక్కులకు, మనస్సునకు అందనిది. ఈ వ్రతము బాహ్యమునకు స్నాన వహచరించునట్టి వ్రతము. అంతరమున భగవంతునితో అనుభవము పొందుటకు అవగాహనము (జ్ఞానము—స్నానము అను అర్థములు సూచించునది) నకై చేయునట్టి వ్రతము. భగవంతుని సన్నిధిలో ఆతని సేవ చేయుటయే చీర ఆకాంక్ష.

పన్ని వేశము : శ్రీకృష్ణునితో సంశ్లేషానుభవమును ఇంతకు పూర్వము
ఎటుగక, ఇప్పుడు కొత్తగా అనుభవించి, సుఖాను
భూతితో మేలుకొనలేక లోపలనే పరున్న ఒక గోపికను
లేపుచున్నాడు.

పాశురము - 6

పుళ్ళుమ్ శీలుమ్మిన కాణ్ పుళ్ళరైయన్ కోయిలిల్
వెళ్ళై విళిశజ్గిన్ పేరరవమ్ కేట్టిలైయో
పిళ్ళాయ్! ఎళున్దిరాయ్ పేయ్ ములైనజ్జుణ్ణు
కళ్ళ చ్చగడమ్ కలక్కళి యక్కాలోచ్చి
వెళ్ళత్తర విల్ తుయిల మర్న్ద విత్తివై
ఉళ్ళత్తు క్కొణ్ణు ముని వర్ గళుమ్ యోగి గళుమ్
మెళ్ళ వెళున్దు అరియెన్ద పేర రవమ్
ఉళ్ళమ్ పుగున్దు కుళిర్ న్దేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము - 6

కూయగా సాగె పక్షులు - వైనతేయునిన్
పిల్చె గుడిలో పాంచ బన్యమ్ము మోతతో
విని పించనే లేద? మేలుకోగదవమ్మ!
అసుర పూతన వినపుఁబాలారగించి తా
శకటాసురుని తాచి, నంధులన్ హరియించి
పాల్కడలి శేష శయ్యను యోగ నిద్రతో
రహి మీర లోక కారణ భూతునిన్ భక్తి
మునులు యోగులు భద్రమొనరించి హృదయాన

హరి హరీ యను నామస్మరణ దిక్కులు నిండు
 ధ్వని తోడ మా హృదంతరములన్ నిండారి
 మము చల్ల బరచి మేల్కొలిపి వైచినడింక
 భవనాన నిదురించు పడతి మేల్కొనవమ్మ

భావము :

పక్షులు కూయసాగినవి. విష్ణులయములోని పాంచజన్యము
 గొప్ప మ్రోతతో గరుత్మంతుని పిల్చుచున్నది. ఆ ధ్వని నీకు వినిపించ
 లేదా? ఓ పడతీ! నీవు మేల్కొనుము. పూతన విషదుగ్ధము లారగించి,
 శకటాసురుని సంధులూహగొట్టి. పాలనముద్రమున శేషశయ్యపై యోగ
 నిద్రలోనున్న లోకములకు కారణభూతుడైన న ర్వే శ్వరుని తమ
 హృదయములలో భద్రమొనర్చుకున్న మునిశ్వరులు, యోగిశ్వరులు
 దిక్కులు నిండునట్లు హరి హరీయని చేయు నామస్మరణ మా హృదయ
 ములలో ప్రవేశించి మమ్ములను మేల్కొలిపినది. భవనములో నిదురించి
 యున్న నీవు కూడ మేల్కొనుము.

విశేషాంశములు :

గోపికలందరు కృష్ణునితో కలిసి, తాము వ్రతము చేయుటకు
 పెద్దలు అంగీకరించుటతో తాళి ఆనందముతో నుండిరి. తెల్లవారు
 జామున వ్రతమాచరించుటకు బయలుదేరి నిద్రలోనున్న గోపికలను
 మేల్కొలుపుచున్నారు.

నన్ని వేశము : భక్తికి మొదటి లక్షణము శ్రవణము. గవక నే 'వినలేదా?'
 'వనియే పడుతివా?' అన్న ప్రశ్నలతో బాటు పక్షుల
 కూతలు, శలిఖ ధ్వని, హరి హరి యన్న నామస్మరణము
 అనునవి హృదయమున సంస్కారము కలిగించునని
 చేసెడి ప్రయత్నము.

పాశురము - 7

కీను కీశెనెజు మానైచ్చాత్త జ్గలన్దు
 పేశిన పేచ్చరవమ్ కేట్టిలైయో పేయ్ పెజ్జే!
 కాశుమ్ పిఱప్పమ్ కలగలప్పక్కై పేర్దు
 వాశ నఱుజ్గళ లాయ్ చ్చియర్ ; మాత్తి నాల్
 ఓశైప్పడుత్త యిర రవమ్ కేట్టిలైయో
 నాయకప్పెట్టిళ్ళాయ్! నారాయణన్ మూర్తి
 కేశవనై ప్పొడవుమ్ సీకేట్టే కిడత్తియో
 తేళముడై యాయ్! తిఱవేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము - 7

ఏటిగింత లొండొంట కీచు కీచున నెవో
 మాటాడు ధ్వను లొక్కమారు వినలేదా?
 ఓ పిచ్చి పిల్ల! వేనలి వాననల జిమ్ము
 గొల్ల బొట్టెలు కవ్వముల పెరుగు చిల్కగా
 చారి కంకణ ధ్వనులు కంఠ హార ధ్వనులు
 మిన్ను ముట్టగ నీవు వినలేదో నాయీకా!

అన్నింట బాహ్యంతరములందు వ్యాపించి
 కృష్ణాకృతిని కేళి రక్తనుని వధియించి
 గరలు నర్వేశ్యరుని కీర్తింపగా మేము
 తేజస్వినీ! నీవు వినియే పరుంటివా?
 ఆ దివ్య తేజస్సు అనుభవింపగ మేము
 అలస్య మొనరింపకయే తలుపు తెరువుమా!

దానము :

ఏట్టింతలు ఒకదానితో వేరొకటి కలిసి, కీచు కీచు మంటూ ఏవో
 మాటలాడుకొనుచున్నవి. ఆ మాటల ధ్వని నీవు వినలేదా? ఓ పిచ్చి
 పిల్లా! కొప్పు నందలి పూల వాసనలు వెదజల్లుచున్న గొల్ల బొట్టెలు
 కవ్వములతో పెరుగు చిలుకునప్పుడు వారి కంకణముల యొక్కయు
 మరియు కంఠహారముల యొక్కయు ధ్వనులు మిన్న ముట్టగా నీవు
 వినలేదా? అన్నిటియందు లోపల, బయట వ్యాపించి, కృష్ణుని ఆకార
 ముతో కేళి యను రాక్షసుని చంపిన న ర్వేశ్య రు ని మేము కీర్తిండు
 చుండగా తేజస్వినీవైన నీవు వినియే పరుంటివా? ఆ దివ్య తేజస్సును
 మేము అనుభవించుటకు వెంటనే తలుపు తెరువుము.

విశేషాంశములు :

భరద్వాజుడు మూడు వేదములు ఆ ధ్యాయ న ము చేయుటకు
 మూడు వందల సంవత్సరములు జీవించెను. అయినను, వాటిలో ఒక
 దానిని కూడ తెలిసికొనలేక పోయెను. అయినను జిజ్ఞాస విడువలేదు.
 వేదాధ్యయనమునకై తమ జీవితమునంతను వినియోగించినవే
 భరద్వాజ పక్షులు. భరద్వాజము అనగా ఏట్టింత.

సన్నివేశము : పిల్లలను తమతో తీసుకొని, నిద్రపోవుచున్న గోపికను
 మేల్కొలుపుటకు బయలుదేరుట. ఆవిధముగా
 శ్రీ కృష్ణుని కీర్తించి “పర” సాధనమును పొందుటకు
 ప్రయత్నించుట.

పాశురము-8

కీళ్ వానమ్ వెళ్ళెన్తు ఎరుమై శిఱు వీడు
 మేయ్ వాన్ పరన్దన కాణ్! మిక్కుళ్ళ పిళ్ళై గళుమ్
 పోవాన్ పొగిణ్ణారై ప్పోగా మళ్ కాత్తు న్నై
 కూవువాన్ వన్దు నిన్టోమ్; కోదు కల ముడైయ
 పావాయ్; ఎళున్దిరాయ్, పొడి ప్పళై కొణ్ణు
 మావాయ్ పిళన్డానై మల్లరై మాట్టియ
 దేవాది దేవనైచ్చెన్తు నామ్ శేవిత్రాల్
 అవా వెణ్ణా రాయ్న్దో అరుళేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-8

తెలవారు చుండె తూరుపు దిక్కు; చిడ బీడు
 నందు మేయగ గేదెలవి పోవు చుండెనే
 పిల్లలందరు వృత స్థలమునకు బోవుచో
 వారి గైకొని యిటకు వచ్చితిమి నిను బిల్వ
 లేచి రావమ్మ! కీర్తించి కృష్ణుని మనము
 వృతమునకు సాధనమ్మా పరము వేబొంది
 మల్లరం దునుమాడి, కేశి సూదనుడైన
 దేవాది దేవు సేవించి పార్థింపినన్

మన బాధలన్ విచారించి కడుజామయుడు

తన కటాక్షాను భూతిని గాచు కారమ్ము!

భావము :

తూరుపు దిక్కు తెల్ల వారుచున్నది. చిన్న బీడులో మేయుటకు గేదెలు పోవుచున్నవి. వృత స్థలమునకు పోవుచున్న పిల్లలను తీసుకొని, నిన్ను పిలుచుటకు ఇచ్చుటకు వచ్చితిమి. నీవు లేచి రమ్ము! శ్రీకృష్ణుని మనము కీర్తించి, వృతమునకు సాధనమైన 'పర'ను పొంది, కేశి అను కాక్షసుని పరిమార్చి, మల్ల యోధులైన చాణూర, ముష్టికులను తునుమాడి, దేవతలకు అదిదేవుడైన మహా విష్ణువును సేవించి, పార్థింపించినచో, కరుణామయుడైన మన బాధలను విచారించి, మనలను కటాక్షింపును.

విశేషాంశములు :

రాజస, తామస భావములు తగ్గుటకు మనస్సునందు సత్త్వగుణము ఉదయించుటయే తూరుపు తెల్లబడుట. కృష్ణ సంశ్లేషము, కృష్ణానుభవము అయిన రాత్రి తెల్లవారినచో రాజసులగు గొల్లపెద్దలు తమకు అడ్డు పడెదరని, తెల్లవారక ముందే కృష్ణ సంశ్లేషము పొందవలెనని గోపికను మేల్కొలుపుచున్నారు.

సన్ని వేశము . ముగ్గురు గోపికలను మేల్కొల్పిన పిమ్మట నాల్గవ గోపికను మేల్కొల్పుచున్నారు. మొదటి రెండు పాశురములందు శృవణము, తర్వాత పాశురమున మననమును, ఈ పాశురమునుండి నాలుగు పాశురములలో ధ్యానమును వివరింపబడినది ధ్యానములో నిష్ఠమైన గోపికను నేడు మేల్కొల్పుట.

పాశురము-9

తూమణి మాడత్తు చ్చుత్తుమ్ విళక్కెరియ
 తూపమ్ కమళ త్తుయిలజై మేల్ కణ్ వళరుమ్
 మామాన్ మగళే! మణి క్కడవమ్ తాళ్ తిఱవాయ్
 మామిర్! అవళై యెళు ప్పీరో! ఉన్ మగళ్ దాన్
 ఊమైయో? అన్తిచ్చేవిడో? అనన్దరో
 ఏమప్పెరున్దుయిల్ మన్దిరప్పట్టాళో?
 “మామాయన్, మాదవన్, వైగున్దన్” ఎనైన్దు
 నామమ్ పలవుమ్ నవిన్దేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము - 9

పరిశుద్ధ రత్న విరచిత దివ్య భవనాన
 దీప పంక్తులు చుట్ట తేజరిలు చుండగా
 అగరు ధూపములు గుమ గుమలాడుచుండగా
 సుఖ శయ్య నిద్ర గూర్కెడు అత్త కూతురా!
 మణుల తలుపుల గడియ మరి తీయగా రాదె?
 అత్తరో లేపవే ఆమె నొక పరి నీవు?
 మూగదా? చెప్పితిదా? నీ ముద్దు బిడ్డ తా
 రోగిష్టియా? లేపకుండ కాపుంచితివె?

మంత్రించి నావొ నిద్రకు, మహా మాయావి!

వైకుంఠ బాస! మాధవ! యన్న నామముల

కీర్తించి, పొర మార్ధిక భక్తి భావాన

అమె మేల్కొన జేయు టావశ్యకము సుమ్ము!

భావము :

పరిశుద్ధమైన, నవరత్న నిర్మితమైన దివ్య భవనములో చుట్టును దీప పంక్తులు ప్రకాశించుచుండగా, అగరు ధూపములు గుమ గుమలాడు చుండగా, సుఖశయ్యపై పవళించిన ఓ అత్త కూతురా! మణులతో కూడిన తలుపుల గడియ తీయుము. 'ఓ అత్తా! నీ కుమార్తె నొకసారి లేపుము నీ ముద్దుల కూతురు మూగదా? చెవిటిదా? లేక రోగిష్టిదా? అమెను లేపకుండా ఎవరినైనా కాపుంచితివా? లేక నిద్ర పట్టుటకు కాపుంచితివా ఏమి? మహా మాయావి! వైకుంఠవాసా! మాధవా! అన్న నామములతో కీర్తించి, అమెను మేల్కొనునట్లు చేయుము.

విశేషాంశములు :

రత్నములు 9. జీవునకు భగవంతునితో గల సంబంధములు కూడ తొమ్మిది విధములే

శ్లో: పితాచ, రక్షకః శేషి భర్తాజ్ఞేయో రమావరిః।

స్వామ్యాధారో మమాత్మాచ భోక్తా చాద్య మనూచితః

1. పితృ పుత్ర భావము,
2. రక్ష్య రక్షక భావము,
3. శేషి శేషి భావము,
4. భర్తృ భార్యా భావము,
5. జ్ఞాతృజ్ఞేయ భావము
6. స్వ స్వామి భావము,
7. ఆధార ఆధేయ భావము,
8. శరీరాత్మ భావము,
9. భోక్తృభోగ్య భావము.

సన్ని వేశము : భగవదనుభవముచే గల్గిన సాత్త్విక నిద్రలో వున్న
 గోపికను మేల్కొలుపుచుండుట, భగవానుడే ఉపాయ
 మని విశ్వసించిన సిద్ధిపాపయ నిష్ఠలో నున్న ఆత్మరు
 లుగా ఈ గోపికలను పేర్కొనుట.

పాశురము-10

నోత్తు చ్చువర్ క్కమ్ పుగు గిన్ఱ అమ్మనాయ్!
 మాత్ర ముమ్ తారారో వాశల్ తిఱవా దార్
 నాత్త త్తుళాయ్ ముడి నాతాయ్ ఇన్ ; - నమ్మాల్
 పోత్తప్పత్తై తరుమ్ పుణ్ణియనాల్! పండొరునాళ్
 కూత్తత్తిన్ వాయ్ వీళ్న్ద కువ్బ కరణ నుమ్
 తోత్తు మునక్కె పెరున్దుయిల్ తాన్ తన్దానో?
 ఆత్త అనన్దులదై యాయ్! అరుజ్జలమే!
 తేత్త మాయ్ వన్దు తిఱవేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-10

నోము నోచియు న్వర్గ నుము గొను అమ్మయి!
 తటపు తెఱవక యున్న పలుకైన పలుకవే?
 వాసించు తులసి మాలల నలకృతమైన
 ముకుటమ్ము దాల్చి నారాయణుడు, మా వంటి
 వారు పాడిన మంగళమున సంతృప్తుడై
 పురుషార్థ మొసగు పుణ్య స్వరూపుడు సుమ్ము
 ఒకనాడు కుంభ కర్ణుడు మృత్యు నోటిలో
 పడి, నీకు నోడి యీ గాథ నిద్దుర నిడెనా?

ఇంత నిద్దుర మత్తు ఎటులబ్బెనో నీకు
తేరుకొని వచ్చి, యిక తెలుపుమా తలుపిప్పు.

భావము :

నోము నోచి, స్వర్గ సుఖమును పొందెడి అమ్మాయీ! నీవు
తలుపు తెరవక పోయినచో పలుకైనా పలుకుము. వాసనలు వెదజల్లే
తులసి మాలలతో అలంకరింపబడిన కిరీటము దాల్చిన శ్రీమన్నారాయ
ణుడు మావంటి వారము పొడిన మంగళమున సంతృప్తి చెంది, పురు
షార్థమైన 'పర'ను పొందించెడు పుణ్య స్వరూపుడు సుమా! ఒకనాడు
కుంభకర్ణుడు మృత్యువు నోటిలో పడి, నిద్రలో నీవద్ద ఓడిపోయి, నీకు
ఈ విధమైన గాఢ నిద్రను ఇచ్చెనేమో? ఇంత నిద్రమత్తు నీకు ఎట్లు
అబ్బెనో? నిద్ర మత్తు నుండి తేరుకొని, తలుపు తెరువుము.

విశేషాంశములు :

1. 'ఎందరకు వ్రతము చేసిన గాని లభింపని కృష్ణుడు తానే
వ్రతము చేసి వచ్చి, ఈమెను కలిసి యుడును. లేనిచో ఈమెకితటి
సుఖ నిద్ర ఎట్లు పట్టును? అనుకొనుచున్నారు గోపికలు. 2. కుంభ
కర్ణునికి తామన నిద్ర ఎంత గాఢమైనదో, ఈమెకు భగవదనుభవము
వలన కలిగిన సాత్త్విక నిద్ర అంత గాఢమైనదయ్యెను.

సన్నివేశము : ఈ పాశురమున మేల్కొనబడు గోపిక కుల, రూప, గుణాదులచే అందమైనది. ఈమె వంశమునందలి పెద్దలు కర్మనిష్ఠ గలవారు. భగవంతుడే ఉపాయము, ఉపేయము అను విశ్వాసముతో ఈమె శ్రీకృష్ణునితో తాదాత్మ్యము పొందియున్నది. గనుకనే ఈమెను మేల్కొలుపుట.

పాశురము-11

కత్తు క్కఱవై క్కఱంగళ్ పలకఱన్దు
శెత్తాట్ టఱ లళియ చెప్పన్దు శెరు చెప్పయ్యుమ్
కుత్త మొన్నిల్లాద కోవలర్ దమ్ పొక్కొడియే
పుత్తర వల్ గుల్ పున మయిలే పొదరాయ్
కుత్తత్తు తోళి మారెల్లారుమ్ వన్దు ; నిన్
ముత్తమ్ పుగున్దు ముగిల్ వణ్ణన్ పేర్పాడ
శిత్రాదే పేశాదే శెల్వ పెణ్ణాటి నీ
ఎత్తు క్కుఱఱుమ్ పొరుళేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-11

వత్సములు గల ఆల మందలెన్నిటో పాలు
పితికి, శత్రుల బలము హతమార్చ గలవారు
పాప రహితులు నైన గోపాల వంశాన
బంగారు తీగవై ప్రభవించితివి నీవు
పుట్టలో పాము బోలిన నితఁబిని వీవు
తాసిఁచు వన బర్హి కేశ పాశము తొడ

రహి మించు వగలాడి! రావమ్మ వేవేగ
 బంధువులు నెచ్చెలులు వాకిటనె నిల్చారు
 నీలవర్ణుని నామములను కీర్తింపగా
 పలుకు ఉలుకూ లేక పవ్వళించెద వేల?

భావము :

దూడలు గల ఆల మందల నెన్నింటినో పాలు పిడికి, శత్రువుల
 బలమును హతమార్చగలవారును, పాప రహితులు నైన గోపాల
 వంశమునందు బంగారు తీగవై నీవు జన్మించితివి. పుట్టలోని పామువలె
 నున్న నితఃబము గల దానా! అడవి యందలి నెమలి వంటి పొడవైన
 కొప్పు గలదానా! వేగముగా రమ్ము. చుట్టములను, చెలిక తైలునువచ్చి
 నీ ముంగిటనే నిల్చియున్నారు. నీల వర్ణుడైన శ్రీ కృష్ణుని నామము
 లను కీర్తించుచుండగా, నీవు ఉలుకూ పలుకూ లేక నిద్రించుచుంటి
 వెందులకు?

విశేషాంశములు :

గోపాలుడు అనగా వేదమును రక్షించి, వేదమునందు చెప్ప
 బడిన ధర్మమును, జ్ఞానమును శిష్యులకు ప్రసాదింపగలవాడు. గోవు
 లనగా వేదములు. వాని దూడలే అంగములు. వేదములకు భిన్నమైన
 వారే శత్రువులు. అజ్ఞాన తత్త్వమును హరించుటయే శత్రువులను
 హతమార్చుట.

పన్ని వేశము : స్వధర్మము గూడ ఆచరింపని గోపాలుని సోదరిని మేలు
కొలుపుట. గోపాలురందఱును వరమాత్మయే
ఉపాయము అని నమ్మినవాడు. ఫలము నిచ్చుటకు
సాధనముగా వరమాత్మనే నమ్ముకున్న గోపికను
ఇందు మేల్కొలుపుట జరుగును.

పాశురము-12

కనైత్తిళణ్ణ తైరుమై కన్ఱుక్కిరణ్ణి,
నినైత్తుములై వళియే నిన్ఱుపాల్ శోర,
ననైత్తిల్లమ్ శేతాక్కుమ్ వచ్చెల్వ న్నణ్ణాయ్!
పనిత్తలై వీళ నిన్ వాశల్ కడై పత్తి
చ్చినన్ఱినాల్ తెన్ని లక్ష్మై క్కోమానై చ్చెత్త
మనత్తుక్కిని యానై ప్పొడవుమ్ నీవాయ్ తిఱవాయ్
ఇనిత్తా నెళున్దిరాయ్ ఈదెన్న పేరుఱక్కుమ్
అనైత్తిల్లత్తాడు మఱిన్దేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము - 12

దూడలందున జాలి దొడర గేదెలు అరచి
పొడుగులన్ దూడలని మూతు లుంచిన వంచు
తలచి సిరముల పాలు గురియింప ఇల్లంత
బురదయౌ పంపన్నడగు వాని సోదరి!
మంచు తలపై కురియ వచ్చి, నీ ద్వారమున
పై కమ్మి పట్టుకొని నిలచి యుంటిమి మేము

లంకాధిపతియైన రావణుం జంపియున్
 ఎడద కింపగు రామ పుడమి పతి గీర్తింప
 వాయి తెరువవు ఇంక లేవవా యిది యేమి?
 నీ గాఢ నిద్ర నందరు తెలుసు కున్నారె!

భావము :

లేగ దూడలపై జాలి కలిగి, గేదెలు ఆరచి, తమ పొదుగులలో
 దూడలు మూతులుంచిన వనుకొనుచు, పాలు పొదుగులనుండి కురి
 యింపగా, యిల్లంతయు బురదయగు సరిపద గలవాని సోదరీ! మంచు
 తలపై కురియుచుండగా వచ్చి, నీ ద్వారపు పై కమ్మి పట్టుకొని, నిలచి
 యుంటిమి. లంకాధిపతియైన రావణుని చంపిన శ్రీరామచంద్రుని మేము
 కీర్తించుచున్నా, నీవు నోడు తెరువవు, లేవవేమి? ఈ గాఢ నిద్ర
 ఏమిటో అందరికీ తెలిసిపోయిందిలే!

విశేషాంశములు :

మహిషి యనగా గేదె యనియు, పట్టపురాణి యనియు అర్థము.
 పట్టపు రాణి మహాలక్ష్మియే. చైతన్యవంతులను పరమాత్మ సన్నిధికి
 చేర్చుటలో మధ్యవర్తిత్వము చేయును. మహిషి రూపులగు ఆచార్యులు
 అజ్ఞులకై, శిష్యులకై ఆకోశించుదురు. అవియే గేదెలు ఆరచుట. తమ
 పొదుగులందు దూడలు మూతులుంచినవని భావించుటయే వాత్సల్యము

సన్నివేశము : నేత్రముల యందు సౌందర్యమున్న గోపికను ఇందు
 మేల్కొలుపుచున్నారు. నేత్రమునగా జ్ఞానము. జ్ఞాన
 సౌందర్యమున్న చో కృష్ణుడే ఆమెను వెదకుకొని
 వచ్చునని భావము.

పాశురము-13

పుళ్ళిన్ వాయ్ కీడానైప్పొల్లా వరక్కనై,
 క్కిళ్ళిక్కళైన్దానై క్కిర్తిమై పాడిప్పొయ్,
 ప్పిళ్ళైగ కెల్లారుమ్ పావైక్కళ మ్బుక్కార్,
 వెళ్ళి యెళున్దువి యాళ ముఱిజ్జిత్తు,
 పుళ్ళుమ్ శిలుమ్మిన గాణ్ పోదరిక్కణ్ణినాయ్,
 కుళ్ళక్కుళి రక్కుడైన్దు నీళాదాదే,
 పళ్ళిక్కిడత్తియో పావాయ్ నీనన్నాళాల్,
 కళ్ళమ్ తవిర్న్దు కలన్దేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము - 13

ఒక రక్కసుని నోడ పట్టి చీల్చిన కృష్ణు
 దుష్ట రావణు తలల ద్రుంచె నా రాఘవుని
 యశము గీర్తించి, బాలలు వేడ్క బోవుచును
 వ్రత క్షేత్రముం బ్రవేశించి మించిన వారు,
 శుక్రుడుదయించె ; నా గురుడస్తమించెడిన్ ;
 పక్షులవి కూసె ; తామరల తుమ్మెదలట్లు
 భాసించు కనులతో వాసించు సుకుమారి!
 తవలి శాంతింపగా నవగాహన మొనర్చి

నీరాడకే పక్కపై పరుండెదవేల?

కలియుమా మాతోడ కపటమ్ము విడనాడి.

భావము :

బకాసురుని నోటిని చీల్చిన శ్రీకృష్ణుని, దుర్మార్గుడగు రావణాసురుని తలలను తుగ్గించివైచిన శ్రీరామవంధుని కీర్తి ప్రతిష్ఠలను గానము చేయుచు, వేడుకతో పిల్లలందరును వ్రత క్షేత్రమున ప్రవేశించినారు శుక్రుడు ఉదయించుచున్నాడు. గురుడు అస్తమించుచున్నాడు. పక్షులు కూయుచున్నవి. తామర పద్మములలోని తుమ్మెదల వంటి కన్నులు గల ఓ సుకుమారీ! తాపము చల్లబడునట్లు అపగాహన మొనర్చుకొని, స్నానము చేయక పొన్నుపై పరుండెదవేల? కపటము విడచి, మాతో కలియుము.

విశేషాంశములు :

పరమాత్ముడో తమకెడరాటు కల్గించుటకు సమకర్తైన, బక, రావణులను హతమార్చి, తమకు ఉపయోగ కారకుడైన భగవంతుని గోపికలు స్మరించి కీర్తించుచున్నారు. దళభమునకు బకము, అహంకారమునకు రావణుడు చిహ్నములు. శుక్రుడుదయించుట, గురుడు అస్తమించుట అనగా పరిశుద్ధ జ్ఞానము కలుగుట, అజ్ఞానము అంతరించుటగా భావించవలసియున్నది.

నన్ని వేశము : తానే అందరికంటె ముందుగా మేల్కొని, తక్కినవారిని
లేపెదనని చెప్పిన గోపిక తన పూర్వా మభవము చే
మైమరచి, ఇతర గోపికలను మేల్కొలుపుట మరచి,
ఇంటియందే వుండిపోయిన గోపికను మేల్కొలుపుట.

పాశురము-14

ఉజ్జళ్ పుళైక్కడై త్తోట్రుత్తు వావియుళ్
శెజ్గుళు నీర్ వాయ్ నెగిళ్ న్దు ఆమ్బల్ వాయ్ కూమ్బినకాణ్
శెజ్గుల్ పొడిక్కుఱై వెణ్బల్ తవత్తవర్
తజ్గుళ్ తిరుక్కోయిల్ శజ్గుడు వాన్ పొగిన్ఱార్
ఎజ్గుళై మున్నమ్ ఎళుప్పవాన్ వాయ్ పేతుమ్
నజ్గాయ్! ఎళున్దిరాయ్ నాణాదాయ్ నావుడై యాయ్!
శజ్గుడు శక్కర మేన్దుమ్ తడక్కైయన్
పణ్ణయ క్కణ్ణానై ప్పాడేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-14

నీ పెరటి తోట బావిని నిండుగా నున్న
ఎఱ్ఱ తామరలు వికసించె ; కలువలు మొగిడె ;
కాషాయ వస్త్రముల, వెల్ల పల్వరునలన్
జోగు లర్చించ గుడిజొర బోవుచున్నారు;
మము ముందె మేల్కొల్పు మాట యిచ్చియు, సిగ్గు
మాలితివి పున్నమ్మ! మాటకారివి గదే!
కరములన్ శంఖ చక్రముల దాల్చినవాడు,
పొడవు చేతులవాడు, పుండరీకాక్షుండు

మనకు దైవము ; అతని మనసార గీర్తింప
లేచి రావమ్మ నోలాచి పిల్వెదమిపుడు.

భావము :

ఓ పున్నమ్మా! నీ పెరటి తోటలోని బావిలోనున్న ఎఱ్ఱ తామర
పూవులు వికసించినవి. కలువలు ముడుచుకొనుచున్నవి. కాషాయ
వస్త్రముల ధరించి, తెల్లని పలువరుసలు గల సన్యాసులు ఆలయముల
లోనికి పూజలకై పోవుచున్నారు. మమ్ములను ముందుగనే మేల్కొల్పెద
నని మాట యిచ్చియు, సిగ్గు మాలిన మాటకారిచి గదే! వాస్తములందు
శంఖ, చక్రములు ధరించిన వాడును, ఆజానుబాహుడును అయిన
పుండరీకాక్షుడు మనకు దైవము. కనుక; అతని మహిమలను కీర్తించు
టకు పిల్చుచుంటిమి రావమ్మా!

విశేషాంశములు :

సన్యాసులనగా సాత్త్వికులు. భగవంతుని అర్చించుటకు సాత్త్వి
కులే అర్హులు. వారు కాషాయములను దాల్చుట వైరాగ్యమునకు
చిహ్నము. కాషాయము భోగ విరక్తికి, వైరాగ్య రక్తికి గుర్తు. ఈమెను
పూర్ణురాలా (పున్నమ్మా) అని సంబోధించుటలో ఈమె పరమాత్మనే
గాక, అతనిలోని గుణములను కూడా ఉపాసించుటచే పూర్ణోపాసన
నిష్ఠయైనదనే భావము ఇమిడియున్నది.

సన్నివేశము : ఇంతవరకు తొమ్మిది మంది గోపికలను మేల్కొలిపిన
పిమ్మట, ఇండు పదవ గోపిక మేల్కొల్పుబడుచున్నది.
ఈ పది మందియు భగవద్భక్తులే. పూర్వ భాగమందు
భక్తులను మేల్కొల్పు కార్యము దీనితో ముగియును.

పాశురము-15

ఎల్లై ఇళజ్జి శియే ఇన్నముఱ్ఱుదియో
శిల్లెనల్లై యేన్మిన్ నజ్జె మిర్ పొదరు గిస్తేన్
వల్లెయున్ కట్టరైకళ్ పజ్జేయున్ వాయటితుమ్
వల్లీర్ కళ్ నీజ్జళే ; నానే దానా యిదుగ
ఒల్లె నీ పోదాయ్ ఉనక్కెన్న వేరుడై మై
ఎల్లారుమ్ పోన్దారో పోన్దార్ పొన్దెణ్ణిక్కోళ్
వల్లానై కొన్దానై మాత్తారై మార్తళిక్క
వల్లానై మాయనై ప్పాడేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-15

బయటి గోపికలు :

ఏమింక నిద్రించు చుంటివే లేఁజిలుక?

లోపలి గోపిక :

చీకాకు గొల్పుగా జిల్లుమని పిలువకుదు

పూర్ణ గోపికలార! వచ్చుచున్నానిదే—

బయటి గోపికలు :

ఓ మాటకారి! నీ నేర్పుగల మాటలను

ఎరుగుదుములే ముందె, ఏమి చెప్పెదవింక?

లోపలి గోపిక :

నేర్పరులు మీరె యిక నేనే కఠినాత్ములను-
బయటి గోపికలు :

ఇప్పుడే రారమ్మ! ఏమి ప్రత్యేకతయే?
లోపలి గోపిక :

వచ్చిరా అందరును వనితలారా చెప్పుడి?
బయటి గోపికలు :

వచ్చిరిక వచ్చి లెక్కించుకోగదవమ్మ!
లోపలి గోపిక :

చెప్పండి. నే వచ్చి చేయవలసినదేమి?
బయటి గోపికలు :

మదపు తేనుగు జంపి, మాత్తురను హతమార్చె,
మాయావి యగు కృష్ణ కీర్తింపగా రమ్మ!

భావము : ఇంక లోనున్న గోపికకు, బయటనున్న గోపికలకు సంవాదము జరిగినది. 'ఇంకను నిద్రించుచున్నావా?' అని బయటివారు ప్రశ్నించగా, 'తనకు చీకాకు కలుగునట్లు పిలువ వద్దని, వచ్చెదనని లోపలి గోపిక జవాబిచ్చినది. 'నీ మాటకారి తనం మాకు తెలుసు. ఇంకేమి చెప్పెదవులే' అని బయటి గోపికలు అనగా, 'ఔను. మీరందరు నేర్పరులే. నేనే కఠినాత్ములను' అని లోపలి గోపిక అన్నది. 'నీ ప్రత్యేకత యేమి? వెంటనే బయటికి రమ్మని వారు పిలువగా, 'అందరూ వచ్చినారా?' అని లోపలినుండి గోపిక ప్రశ్నించినది. 'అందరును వచ్చినారు. నీవు వచ్చి, లెక్కించుకో'మ్మని బయటివారు చెప్పగా, 'నేను వచ్చి, చేయవలసినదేమి'యని లోనుండి ఆమె ప్రశ్నించినది దానికి, 'శ్రీకృష్ణుని కీర్తింపగా రమ్మని బయటి గోపికలు కోరిరి.

విశేషాంశములు :

కువలయాపీడము. కు = భూమి, వలయము = మండలమును, ఆపీడము = పీడించునది. అదియే అహంకారము. చాణూర ముష్టికులు కాను, కోర్కెములు. వాటిని అంతము చేయువాడే సర్వేశ్వరుడు అట్టి శ్రీకృష్ణుని కీర్తింప రమ్మని లోపలి గోపికను కోరిరి.

నన్ని వేశము · గొల్ల పెద్దలు మహా పురుషులద్యాతా భగవానుని ఆశ్రయించుట వీరరుగుదురు. కాబట్టి, నిద్రపోవుచున్న గోపికలను మేల్కొలుపుకొని, అందరును నందగోపుని భవనమునకు వచ్చుటయు, ఇక్కడ భవన పాలకుని, ద్వారపాలకుని అర్పించి లోపలకు ప్రవేశించుటయు జరుగును.

పాశురము-16

నాయగ నాయ్ నిన్ద వన్ద గోపనుడై, య
కోయిల్ కాప్పానే! కొడిత్తోన్దుమ్ తోరణ
వాశల్ కాప్పానే! మణి క్కదవమ్ తాళ్ తిఱువాయ్,
ఆయర్ శిఱు మియరో ముక్కు ; అత్తై పత్తై
మాయన్ మణి వణ్ణన్ నెన్న లే వాయ్ నేర్న్దాన్ ;
తూయో మాయ్ వన్దోమ్, తుయలెళ పాదువాన్
వాయాల్ మున్న మున్నమ్ మాత్తాడే, అమ్మా! నీ,
నేళ నిలై క్కదవమ్ నీక్కేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము - 16

మాకు నాయకుడైన నంద గోపుని భవన
పాలకా! తోరణంబుల తోడ, జెందాతొ
అందరు ద్వార పాలక! రత్నమయమైన
తలుపులన్ వెలయు గడియను తెలుపుమయ్యా!
మాణూనియన్ మరియు మణి పెద్దడౌ శృష్ట
పరమాత్మ, గోపికల మగు మాకు నిన్న నే

ధ్వని చేయు 'పర' వాద్యమును ఇత్తునన్నాడు
 పరిశుద్ధ మనిని నిద్రను వీడువట్టుగా
 పాడుటకు వచ్చితిమి మును ముందుగా స్వామి!
 నీ నోటితో విషేధింపకుము ; దగ్గరగ
 బలముగా నున్న తలుపులు నీవు తెరువుమా
 ఆర్థింతు మిపుడు మనసార స్వామిని గొల్చి.

భావము :

మాకు నాయకుడైన నందగోపుని భవన పాలకా! జెండా మరియు
 తోరణములతో అలరారు ద్వాతపాలకా! మణి నిర్మితమైన తలుపుల గడి
 యను తెరువుము. మాయావియు, ఇంద్ర నీల మణి వర్ణుడును అయిన
 కృష్ణుడు గోపికలమైన మాకు 'పర' అను వాద్యమును ఇచ్చెదనని
 విన్ననే మాకు యిచ్చినాడు. మేము పరిశుద్ధ భావముతో శ్రీకృష్ణుని
 మేల్కొల్పుటకు గానము చేయ వచ్చితిమి. స్వామి! ముందుగానే నీవు
 విషేధింపకుము. దగ్గరగా బలముగా నున్న తలుపులను తెరువుమని
 నిన్ను ఆర్థించుచున్నాము. మనసార స్వామిని గొల్చినవారము.
 కావున మా ఆభ్యర్థన మన్నింపుము.

విశేషాంశములు :

నందగోపుడు ఆచార్యుడు. నంద = ఆనందించువాడు, గోపుడు =
 కాపాడువాడు నాయకుడైన నంద గోపుని భవనము మంత్రము.
 కోన్ = స్వామి, ఇల్ = వాన స్థానము, కోయిల్ = సర్వేశ్వరుని
 పరిపాదించు మంత్రము.

సన్ని వేశము : నందగోపుని భవనమున, ప్రవేశించిన గోపికలు శయ
నించి యున్న నంద గోపుని, యశోదను, శ్రీకృష్ణ,
బలరాములను ఒక్కొక్కరిని మేల్కొలుపుట.

పాశురము-17

అమ్మరమే ; తణ్ణేరే ; శోతే అఱమ్ శెయ్యుమ్
ఎమ్మెరు మాన్! నన్ద గోపాలా! ఎళున్దిరాయ్ ;
కొమ్మ నార్కెల్లామ్ కొళున్దే! కుల విళక్కే!
ఎమ్మెరు మాట్టి! యశోదాయ్! అఱి వుఱాయ్ ;
అంబర మూడఱుత్తోజ్జి యుల గళన్ద
ఉమ్బర్ కోమానే ! ఉఱ్ఱాదెళున్దిరాయ్!
శెమ్ పొఱ్ఱళ లడిచ్చెల్వా! బలదేవా!
ఉమ్మియుమ్ నీయు ముఱ్ఱేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము - 17

పుట్టములు చన్నిళ్ళు బోనమ్ము ; గైపేయు
మా స్వామి! నంద గోపా మేలుకోవయ్య!
ప్రబులిం బోలు వనితల కంకురమ్మువో
యశోదా! వంశ మణి దీపకూ! స్వామినీ!
మేలుకో! అకాశ మధ్య భాగము చీల్చి
పెరుగు శూరా! ఓ త్రివిక్రమా! మేలుకో!
కమనీయ బంగారు కాలియడెను దాల్చు
బలభద్రుడా! మేలుకో! నీడు సోదరుడు

శ్రీ కృష్ణమూర్తియును చెలువారు తీలలన్
మమ్మేలుకోగ వే మేలుకొనవయ్యా!

భావము :

వస్త్రములు, నీరు, భోజనము మాకు ప్రసాదించునట్టి మా
స్వామీ! నంద గోపాలా! మేలుకొనుము. ప్రబులి చెట్లవంటి
సుకుమార వతులైన స్త్రీలలో అంకురము వంటి మా వంశమందలి మణి
దీపమా! మా స్వామిని! యశోదా దేవి! మేల్కొనుము. ఆకాశ మధ్య
భాగమును చీల్చుకొని, పెరుగునటువంటి త్రివిక్రమా! ఓ శూరా!
మేలుకొనుము. శ్రీష్టమైన బంగారు కాలియందెను ధరించునట్టి
బలభద్రుడా! మేలుకొనుము. నీవును, నీ తమ్ముడును మేల్కొని
మమ్ము పాలించండి.

విశేషాంశములు :

శ్రీకృష్ణుడు ద్రౌపదికి వస్త్రములిచ్చెను. భారత యుద్ధమున
పాండవుల రథమునకు పూన్చిన గుఱ్ఱములకు దప్పిక కాగా,
శ్రీకృష్ణుడు వారుణాస్త్రమును ప్రయోగించి, నీటిని గుఱ్ఱముల కొనగి,
దప్పి తీర్చినాడు. శ్రీకృష్ణుడు బలరామునితో కలిసి, అడవి కేగినపుడు
గోపాలురకు ఆకలి వేసెను. అపుడు శ్రీకృష్ణుడు మునుల భార్యల వద్ద
నుండి అన్నము తెప్పించి యిచ్చెను.

సన్ని వేశము : శ్రీకృష్ణుని పొంది, అనుభవింపవలెననెడి ఆకాంక్షతో
 గోపికలు మేల్కొలిపినను, అతడు మేల్కొనలేదు. తుదకు
 తెలివిగా నీలాదేవి ద్వారా స్వామిని ఆశ్రయింపవచ్చు
 నని అమెను మేల్కొలుపుట.

పాశురము-18

ఉన్దు మద కళిత్ర నోడాద తోళ్ వలియన్
 నన్ద గోపాలన్ మరు మగళే! నప్పిన్నాయ్!
 కన్దమ్ కమళుమ్ కుళలి! కడై తిఱువాయ్;
 వన్దెజ్జుమ్ కోళి యళైత్తన గాణ్ ; మాదవి
 ప్పన్దల్ మేల్ పల్ కాల్ కుయిలి నన్దళి కూవినగాణ్ ;
 పన్దార్ విరలి! ఉన్ మైత్తునన్ పెర్ పాడ,
 చెన్దామరై కైయాల శీరార్ వళైయైరిప్ప
 వన్దు తిఱువాయ్ మగిళ్న్దు ఏలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-18

మద గజ బలుండు దోళ్ళ క్తి నంపన్నుడౌ
 నంద గోపుని కోడలా! వాసనలు గగిమ్ము
 నెరి కొప్పు గలదావ! నీలా సతీ! వేగ
 గడియ తీయుము ; అంతటన్ కోళ్ళు కూసెడున్
 పూల గురివెంద పందిరి మీద కోయిలల్
 కూసె ; బంతిని పట్టుకున్న ప్రేళులదాన!
 నీ మేన బావఁ గీర్తింపగా వచ్చితిమి;
 చేతి గాఢలు ఘట్టు ఘట్టునన్ మోయంగ

వచ్చి, ఎఱ్ఱని పద్మమును బోలు చేతితో
తెలుపుమా తలుపు సంతృప్తి చెందిన యెదను.

భావము :

మదపు తేనుగులవంటి బలము కలవాడును, భుజ బల సంపన్నుడును అయిన నంద గోపుని కోడలా! తా న న ల తో గుప్పుమను పొడవైన కొప్పు గలదానా! ఓ నీలాదేవీ! వెంటనే తలుపు గడియ తీయుము. అన్ని యెడలను కోళ్ళు కూయుచున్నవి. పూల గురివెంద చప్పరముపై కోయిలలు కూసినవి బంతిని పట్టుకున్న వేళ్ళు కలదానా! నీ మేన బావ గుఱములను కీర్తించుటకు వచ్చితిమి. నీ చేతి గాజులు ఘల్లు ఘల్లున మ్రోయుచుండగా వచ్చి, సంతృప్తి చెందిన మనస్సుతో ఎఱ్ఱని పద్మమును బోలు చేతితో తలుపు తెలుపుము.

విశేషాంశములు :

మదిచిన వీనుగును (అహంకారము) జయించినవాడే ఆచార్యుడు. కావున నందగోపుడు ఆచార్యుడు. అట్లే భగవత్ ప్రాప్తికి ఆటంకమును కలిగించు కామ, కోపాది శత్రువులను జయించుటచే భుజ బల సంపన్నులుగా ఆచార్యులను వర్ణించుట. భగవానుని అమ్మవారి ద్వారా ఆశ్రయించుట యుక్తమని భావించబడినది. రామానుజులు శ్రీమన్నారాయణుని శరణము పొందుటకు ముందుగా, శరణాగతి గద్యమున అమ్మవారిని శరణము పొందిరి.

నన్ని వేశము : లక్ష్మీదేవి పురుష కారము, అనగా మధ్యవర్తిని, ఆమె
అంశమే నీలాదేవి గనుక, ఆమె మధ్యవర్తిత్వంతో పర
మాత్మను ఆశ్రయించాలని, ఫలితంగా లక్ష్మీనారాయ
ణుల నిద్దరను ఆశ్రయించినట్లు అవుతుందని ఇద్దరినీ ఈ
పాశురమున మేల్కొలుపుట కనిపించును.

పాశురము-19

కుత్తు విళక్కెరియ క్కొట్టుక్కాల్ కట్టిల్ మేల్
మెత్తెన్ పళ్ళుశయ నత్తన్ మేలేటి,
కొత్తలర్ పూజ్కళల్ వప్పిన్నై కొజ్జై మేల్
వైత్తుక్కి డన్దమలర్ మార్ పా! వాయ్ తిలవాయ్
మైత్తడ జ్కణ్ణినాయ్! నీయు న్మదాళనై
ఎత్తనై పోదుమ్ తుయిలెళ వొట్టాయ్ కాణ్!
ఎత్తనై యేయుమ్ పిరివాత్త గిల్లాయార్
తత్తువ మన్దుత్తక వేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-19

పరిజ్వలింపగ గుత్తి దీపాలు, దంతంపు
కోళ్ళు గల మంచాన పంచగుణ శయ్యన్
కుసుమించినట్టి పూ గుత్తులన్ చెన్నొందు
నిడుదపెన్నెరి నొప్పు నీలా స్తనాలపై
ఆనుకొని నిద్రించి, అలరు వక్షమ్ముతో
రాజిల్లు కృష్ణ! నోరార మాటాడవే
కాటుకన్ దీర్చి చక్కగ విశాలాక్షివై
క్షణకాలమైన కాంతుని లేవనీయవా?

ఒక్కొంత యెడబాటు నోర్వ లేకుంటివా?
వలదు నీకీ స్వరూపము స్వభావము నీల!

భావము :

గుత్తి దీపములు ప్రకాశించుచుండగా, దంతపుకోళ్ళు గల మంచము మీద, అయిదు గుణములు గల పరుపుపై, ఆరబూచిన పూల గుత్తులతో ఆలంకరింపబడిన పొడవైన కొప్పు గల నీలాదేవి స్తనములపై ఆనుకొని నిద్రించి, విశాలమైన వక్షస్థలముతో ప్రకాశించు శ్రీకృష్ణా! నోరార మాటాడుము. కాటుక డిద్దిన విశాలమైన కన్నులు గల ఓ నీలాదేవీ! నీవు నీ ప్రియుని క్షణకాలమైనను లేవనీయవా? కాసింత ఎడబాటును ఓర్వలేకున్నావా? నీకీ స్వరూపము, స్వభావము తగదు.

విశేషాంశములు :

శయ్యకుగల పంచగుణములు : చల్లదనము, మెత్తదనము, తెల్లదనము, ఎత్తు, వెడల్పు తగినట్లుండుట. నీలాదేవికి దీపపు కాంతిలో కృష్ణానుభవము పొందు భాగ్యము లభించినది. బయటనున్న గోపికలకు చీకటియే కృష్ణానుభవమునకు దోహదమగును. నీలాదేవి కారుణ్యరూప సంకల్పావస్థలో మేల్కొని గోపికలను తనకు నంబుఱించినవారినిగా భావించి, వారి కోరికను స్వీకరించెను. కావున పరమాత్మకు కూడ గోపికలను రక్షింపవలసిన బాధ్యత ఏర్పడినది.

పన్ని వేశము : జీవునకు నారాయణుడే ఉపాయమును బుద్ధిని కలిగించి,
భగవంతుడు అంగీకరించేలా శ్రీదేవిని ఆశ్రయించివచ్చా
భగవంతుని ఆశ్రయించినట్లేయగునని శ్రీమరియు నారా
యణుల అవతారమగు నీలాదేవియు శ్రీకృష్ణుడును
ఇందు మేల్కొనబడుదురు.

పాశురము-20

ముప్పత్తు మూవర్ ఆశురర్కు మున్ శెన్ఱు
కప్పమ్ తవిర్కుమ్ కలియే! తుయిలెళాయ్;
శెప్పముడై యాయ్! తిరుబుడై యాయ్! శెత్తార్కు
వెప్పజ్గోడుక్కుమ్ విమలా! తుయిలెళాయ్;
శెప్పన్న మెన్ఱులై చెప్పవాయ్ చ్చిఱు మరుజ్జార్
నప్పిన్నై నజ్గాయ్! తిరువే! తుయిలెళాయ్
ఉక్కముమ్ తట్టళియుమ్ తన్దన్ మణాళనై
ఇప్పొతే యెమ్మై నీరాట్టేలో రెమ్పావాయ్.

గీతము - 20

కదిసి మును మున్ను ముప్పది మూడు కోట్ల, దే
వతల భయమును బాపు బలకాలి నీవే!
కక్తి సంపన్న! ఆర్జవకాలి! ఆశ్రితుల
కాత్యవులకున్ భయ జ్వర కారకా! విమల
తత్త్వనిధి మేల్కొనుము ; త్వరిత గతి రారమ్ము!
హేమ కలశ స్తనీ! బింబోష్ఠి! హరి మధ్య!
శ్రీతుల్య! పరిపూర్ణ! నీలాసతీ లెమ్ము!
అలవట్టము కంచు టద్దమ్ము మాకిచ్చి,

నీ వల్లభుని కృష్ణుని నీరాడ మా తోడ

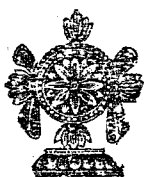
ఇప్పుడే అవకాశమిడగ పొందెదము.

భావము :

మును ముందుగనే పోయి, ముప్పది మూడు కోట్ల దేవతలకు భయమును పోగొట్టునట్టి బలశాలిని. శక్తియే సంపదగా కలవాడా! అర్జవశాలి! నిన్ను ఆశ్రయించి యున్నవారి శత్రువులకు భయమును, జ్వరమును కలిగించువాడా! నవ్వుమైన తత్త్వనిధి! మేల్కొనుము. బంగారు కుండలవంటి స్తనములును, దొండపండువంటి పెదవియు, సింహమువంటి సన్నని నడుమును కలిగిన పరిపూర్ణరాలాల! లక్ష్మీసమానురాలా! నీలాసతీ! మేల్కొనుము. విసనకరగ్రయు, కంచుటద్దమునుమాకు ఇచ్చి, నీ వల్లభుడైన శ్రీకృష్ణునితో మేము నీరాడుటకు అవకాశమిమ్ము.

విశేషాంశములు :

ఇందు గోపికలు కోరునట్టి స్నానము భగవంతుని అనుభవమును అవగాహనమొనర్చుకొనుట జీవ స్వరూప జ్ఞానమును తెలియునట్టి విధముగ చేయునది ప్రణవము. అదియే వీరు కోరునట్టి ఆర్ద్రము. ఆత్మలకు అహంకార, మమకారములవల్ల కలుగు క్లేశము లనెడి స్వేద జలమును పోగొట్టునట్టి విసనకరగ్రను కోరుకొనిరి. అనగా ఆత్మలకు తాపము తొలగి, శాంతము కలిగించు సాధనమది. తమను భగవత్ ప్రాప్తికి సన్నిహిత మొనర్చుమని ఆర్ద్రము.

నన్ని వేశము : పురుషకార భూతురాలయిన నీ లా దే వి ని గోపికలు
 మేల్కొలిపిరి. ఆమె మేల్కొని, తాను కూడా వారిలో
 నొకతెగా అందరునూ కలిసి, శ్రీ కృష్ణ భగవానుని
 మేల్కొలుపుట.

పాశురము-21

ఏత్త కలఙ్గళి ఎదిర్ పొజ్జి మీదళిప్ప
 మాత్తా దేపాల్ శొరియుమ్ వళ్ళల్ పెరుమ్ పశుక్కళ్
 ఆత్తప్ప డైత్తాన్ మగనే! యఱి వుఱాయ్;
 ఉత్తము డైయాయ్! పెరియాయ్! ఉలగి నిల్
 తోత్తమాయ్ నిన్ఱ శుడరే, తుయిలెఱాయ్;
 మాత్తారు నక్కు వలితులైన్ఱ ఉన్ వాశఱ్ఱుణ్
 ఆత్తాదు వన్ఱ ఉన్నడి పణియు మాప్పోలే
 పొత్తియామ్ వన్దోమ్ పుగళ్న్ఱ ఏలో రెమ్బావాయ్.

గీతము - 21

పొమగు క్రిండిటి కడవ పూర్ణమై పొంగారు
 పొల్లరియు ధేను సంపద గల్గి యలరారు
 సంద గోప కుమార! మేల్కొనుము! మేల్కొనుము!
 దార్ద్య సంపన్న! సంతత దివ్య తేజస్వి!
 అప్రమేయా! లెమ్ము; లోకావతారుండ!
 అరులెల్ల నీ కోడి అడుదెంచి ముంగిటను

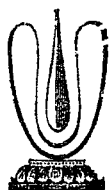
నీ పాదముల నుతించిన రీతి మేమెల్ల
కిర్తింప మంగళము, తెరలి వచ్చితి మిప్పు.

భావము :

పాదుగు క్రింద ఉంచిన కడవలు నిండి, పొంగి పడునట్టి పాలు
గుతినెడు గోవులనెడి సంపదగల ఓ వందగోపుని కుమారుడా! మేలుకొ
నుము దృఢమనెడి సంపద గలవాడా! దివ్య తేజస్వి! అప్రమేయా!
మేల్కొనుము. లోకావతారా! శత్రువులందఱును నీ వద్ద ఓడిపోయిన
చారై వచ్చి, నీ ముంగిట నీ పాదములను స్తుతించిన విధముగా, మేము
అందరమును మంగళము పాడుటకు వచ్చితిమి.

విశేషాంశములు :

దార్ఢ్యమనగా ప్రిమాణ దార్ఢ్యము. ప్రిమాణ దార్ఢ్యము గలవాడు
బ్రహ్మ స్వరూపుడు. దివ్య తేజస్వి అనగా జ్యోతి స్వరూపుడు. భగవం
తునియందు ప్రీతి లేనివారు బాణములకు ఓడిపోవుదురు. ప్రీతి గల
వారు (భక్తులు) స్వామి గుణములకు లొంగి వశపర్తులగుదురు. గోపి
తలు స్వామి గుణములకు ఓడి వచ్చినవారు. కావున భక్తులు.

సన్ని వేశము : పరమాత్మ అతిశయ తత్త్వమును వర్ణించుటకు శత్రు
 ఘట అహంకారమును విడిచి, తన సింహాసనము క్రింద
 వసించెదరని చెప్పబడెను. అనగా, కాము కూడా పర
 మాత్మకు చెందినవారైనని నృప్తము చేయుటలో స్వామి
 ఎంతటి ఉదారుడో తెలియును.

పాశురము-22

అజ్గణ్ మాజాలత్త రశర్, అబిమాన
 బజ్గమాయ్ వన్దునిన్ పళ్ళిక్కట్టర్ కీళే
 శజ్గ మిరుప్పార్ పోల్వన్దు తలైప్పెయ్ దోమ్
 కిజ్జిణి వాయ్ చెప్పయ్ద తామరై పూ ప్పోలే
 శెజ్గణ్ శిఱిచ్చిటిదే యెమ్మేల్ విళియావో;
 కిజ్గళు మాదిత్తయను మెళున్దాత్పోల్
 అజ్గణి రణ్ణు జొణ్ణు ఎజ్గళ్ మేల్ నోక్కుదియేల్
 ఎజ్గళ్ మేల్ చాట మిళిన్దేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-22

సుందర విశాల పృథివీ మండలము నేలు
 వారు తమకంటె నధికులు లేరటంచున్
 గొన్న హంకృతి విడిచి, కోరి మీదగు సింహ
 పీఠి క్రిందను వినయ కోటియై వసియింతు
 వారి పోలిక మేము వచ్చి చేరితి మయ్య
 చిరుగంట వాయి వలె నరవిరియు తమ్మిగా

అర్ధమున ఎఱ్ఱనౌసట్టి కీగన్నులన్
 సూర్య, చంద్రోదయపు సుందరాకృతి తోడ
 మాపై కటాక్షించి, మా శాపముల్ తొలగఁ
 జేయ ప్రార్థింతుమో శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ!

భావము :

అందమైన మరియు వికాలమైన భూమండలము నేలు రాజులు
 తమకంటె గొప్పవారు తేరనెడి అహంకారమును విడిచి, వచ్చి, మీ
 సింహాసనము క్రింద గుంపులుగా చేరి వసించెదరు. కారివలె మేమును
 వచ్చి చేరితిమి. చిరుగంట ముఖమువలె అరవిచ్చిన తామర పూవువలె
 దయవలన ఎఱ్ఱనైన కన్నులు మెల్ల మెల్లగా విప్పి, సూర్య చంద్రుల
 సుందరమైన అకారముతో మాపై దయ చూపి, మా శాపములను తొల
 గింప ప్రార్థించుచున్నాము.

విశేషాంశములు :

భూమిని పాలించు రాజులు తమ అహంకారము విడిచి, చక్రవర్తి
 యొద్దకు వచ్చినట్లు గోపికలు శ్రీకృష్ణుని యొద్దకు వచ్చిరి ఈశ్వర
 త్వము ఒక్క సర్వేశ్వరునిదే అయి వుండగా, కొందరు అహంకార
 ముతో తామే ఈశ్వరునిగా భావించుకొందురు అత్మల రూపముననున్న
 గోపికలు పరమాత్ముడగు శ్రీకృష్ణుని ఆశ్రయించిరి. అనగా అభిమానము
 విడచి, కృష్ణ సాక్షేషమునకు అర్పితైకి.

పన్ని వేశము : గోపికలు తమ కోరికను రహస్యముగ నివేదించుటకు
 అంగీకరింపక, అ స్థాన ముండ ప మునకు వేంచేసిన
 స్వామికి తమ మనోరథమును పరిశీలింప గోరుట.
 శ్రీకృష్ణుడు నిద్రించినపుడు గోపికలు అతని సౌందర్య
 మును దర్శించిరి. ఇపుడు స్వామి సౌందర్యమును విల
 కించవలెనని భావించుట గోచరించును.

పాశురము-23

మారి మలై ముళజ్జిల్ మన్నిక్కి డన్దుఱ్ఱుమ్
 శీరియ శిజ్గ మఱి విత్తుత్తి విళిత్తు
 వేరి మయిర్ పొజ్గ వెప్పొదుమ్ పేర్న్దు డఱి
 మూరి నిమిర్న్దు ముళజ్గిప్పు అప్పట్టు
 పొదరు మాపోలే ; నీ పూవై పూవణ్ణా ! ఉన్
 కోయిల్ నిన్విజ్గనే పొన్దరుళి, కోప్పుడైయ
 శీరియ శిజ్గాసనత్తి గున్దు, యామ్ వన్ద
 కారియ మారాయ్ వరుళేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-23

వర్షర్తునందు పర్వత కుహరమందునన్
 నిశ్చల స్థితిని నిదురించు శౌర్యపు సింహ
 మదియె మేల్కొని, తీవ్రమగు దృష్టి నీక్షించి,
 వాసించు మేవి రోమములు నిగుడగ జేసి,
 దొర్లి దొర్లి యు మేని డులుపుకొని, మెయిసాచి
 గర్జించి, గుహనుండి గడగి వెల్వడి వచ్చు

పగిది గానుగ పూవువంటి మెలు చాయతో
 నీమ భవనము నుండి నేర్చుకన్ విచ్చేసి,
 అపురూప సింహాసనమున కొలువున్నావు
 కరుణించి మా కార్యమెరుగ పొర్పించెదము.

భావము :

పర్వాకాలమున పర్వత గుహయందు నిశ్చలముగా నిద్రించు శౌర్యముగల సింహము మేల్కొని, తీక్షణమైన చూపులతో, ఒంటి వెండుకలు విగిడించి, అటు ఇటు దొర్లి, శరీరము దులుపుకొని, శరీరము బారసాచి, గర్జించి గుహను వెడలి వచ్చు విధముగా నల్ల అగిసెఱుచ్చవంటి మేని చాయతో నీ భవనము నుండి బయటికి వచ్చి, అపురూపమైన సింహాసనమున కొలువున్నావు. మేము వచ్చిన కార్యమును దయతో ఎరుగ పొర్పించుచున్నాము స్వామి!

విశేషాంశములు :

భరద్వాజునకు వేదములు పర్వతములుగా కనిపించినవట. అటువంటి పర్వతస్వరూపమైన వేదములలో ఎవరికీ తెలియని విధముగా పరమాత్మ తత్వము నిక్షిప్తమై యుండును. పరమాత్మ నృప్తికి తుండు ప్రళయమున నిద్రించి యుండును. ప్రళయమున నామరూపములు లేకుండా పరమాత్మ పర్వజగత్తును హింసించును. కావున పరమాత్మ సింహమే.

సన్ని వేళము : పరమ పదము వేంచేసియున్న నా రా యజుడు మన
వలెనే ఈ లోకమున అవతారము దాల్చి, రామకృష్ణ
రూపములతో నున్న వేళ, ఆ రూపములను దర్శించి,
ప్రేమ పారవశ్యంతో మంగళము పాడుచుండురు. ఈ
విధమగు మంగళాశాసనమొనర్చుటయే పరమ పురు
షార్థమని భావించుట.

పాశురము-24

అన్తివ్వులగ మళన్దాయ్! అవి పోత్తి;
చెన్నజు తెన్నిలజ్జె శెత్తాయ్! తిఱల్ పోత్తి;
పొన్దచ్చగడ ముదైత్తాయ్! పుగళ్ పోత్తి;
కన్దు కుణిలా వ్విఱ్ఱిన్దాయ్! కళల్ పోత్తి;
కున్దుకుడై యావెదుత్తాయ్! గుణమ్ పోత్తి;
వెన్దు పగై కెడుక్కుమ్ నిన్ కైయిల్ కేల్ పోత్తి;
ఎనెనున్ శేవగమే యేత్తిప్పత్తై కొళ్వాన్
ఇన్దియామ్ వన్దోమ్ కరణ్ణిలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-24

నాడు లోకము కొల్చినట్టి మీ పదములకు
మంగళము! అటును దక్షిణనున్న అందాల
లొక గూల్చిన మీదు లావునకు మంగళము!
శకటాసురుని రూపు చరణావ పోనాడు
మీ కీర్తికిన్ మంగళము! దూడ రక్కసున్
వెలగ రక్కసు పైకి ఒడిసెలో రాయివలె

వినరి చంపిన దివ్య పదములకు మంగళము!
 గోవర్ధనమ్ము నొక గొడుగుగా నెత్తు మీ
 వాత్సల్యమునకు మంగళము! శత్రుల దుర్గించు
 మీ చేతి వేలాయుధమ్మునకు మంగళము!
 తనరు మీ పీఠ చరితమ్ము గీర్తింపగా
 వచ్చితిమి 'పఱ' విచ్చి మమ్ము కరుణింపుమి.

భావము :

అనాడు లోకమును కొలచిన మీ పాదములకు మంగళము.
 అచ్చటకు దక్షిణ దిశనున్న అందమైన అంకా పట్టణమును ధ్వంసము
 చేసిన మీ బలమునకు మంగళము. శకటాసురుని పాదములతో తన్ని
 అంతమొందించిన మీ కీర్తికి మంగళము వత్సాసురుని వెలగచెట్టు రక్క
 సుని పైకి ఒడిసెలో తాయివలె వినరి చంపిన మీ దివ్యపాదములకు
 మంగళము. గోవర్ధన పర్వతమును గొడుగువలె ఎత్తిన మీ వాత్సల్య
 మునకు మంగళము. శత్రువులను హతమార్చు మీచేతి వేలాయుధము
 నకు మంగళము. ఇటువంటి మీ పీఠచరిత్రమును కీర్తించుటకు వచ్చి
 తిమి. 'పఱ' యను వర్ణ సాధనమును ప్రసాదించి, కరుణింపుము.

విశేషాంశములు :

శకటము అనగా బండి శ = సుఖమును, కట = ఛేదించునది.
 భగవత్ సంశ్లేషముతో ఆనందము పొందు జీవునకు సుఖమును పోగొట్టి,
 సంసారమున పడవేయును. అదే కర్మ. భగవంతుని పాదము తగులు
 టచే కర్మ నశించును. రుచి-వత్సాసురుడు, వాసన-కపిత్థాసురుడు. ఈ
 రెండును భగవద్ విషయమును అరికట్టును. గనుక వీనిని అడుగంట
 జేసెను.

నన్ని వేశము : భగవానునికి మంగళము పాడుటయే పరమ పుణ్యపాఠముని భావించినవారు ఆ భగవానుడు శ్రీ కృష్ణుడేయని వారు గ్రహించినట్లు వివరించుట. గనుకనే ఈ పాశురమునందు శ్రీకృష్ణుని జన్మ వృత్తాంతమును వర్ణించుచున్నాడు.

పాశురము-25

ఒరుత్తి మగనాయ్ పిఱన్దు, ఒరి రవిల్
ఒరుత్తి మగనాయ్ ఒళిత్తు వళర,
తరిక్కిలా నాగిత్తాన్ తీర్ణా నిన్దెన్ద
కురుత్తై ప్పిళై ప్పిత్తు కజ్జన్ వయిత్తల్
నెరుప్పెన్న నిన్ద నెదుమా లే! యొన్నై
అరుత్తిత్తు వన్దోమ్ ; పళై తరుళియాకిల్,
తిరుత్తక్క శ్శెమ్ముమ్ శేవకముమ్ యామ్పాడి
వరుత్తముమ్ తిర్న్దను మగిళ్ న్దేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-25

ఒకతె కొడుకుగ బుట్టి వేరొకతె బిడ్డవై
ఆ తాళి దాగి పెరుగగ జాను ఓపకే
కీడెంచు శంసు నెత్తులు చిత్తు గావించి
అతిని పొట్టను వహ్ని వలె నుండి, ఆళిగుల
పక్షమందుండు నిన్ పొక్కిర్దింప వచ్చితిమి
శ్రీ రమాదేవి ఐశ్వర్యమ్ము వీరమ్ము

శ్రీమ తీరగా మేము సరవి గానమొనర్చి,
నలినాక్ష! మిగుల నానందించు చున్నాము.

భావము :

ఓ నలినాక్షా! ఒకతెకు అనగా దేవకీదేవికి కొడుకుగా జన్మించి, వేరొకతె యగు యశోదకు కొడుకుగా దాగి, పెరుగుచుండగా నహింసని వాడయి నీకు కీడు తలపెట్టు కంసుని ఎత్తులు చిత్తుగా చేసి, ఆ కంసుని గర్భమున అగ్నివలె నుండి, అశ్రితుల పక్షమందుండు నిన్ను పార్థింపగా వచ్చితిమి లక్ష్మీ దేవి యొక్క ఐశ్వర్యమును, వీరమును మేము శ్రీమ తీరునట్లుగా గానము చేసి, ఎంతో ఆనందమును పొందుచున్నాము.

విశేషాంశములు :

శ్రీ శృష్టిన కిద్దరు తల్లులు. మనకు ప్రధానమైన మంత్రములు రెండు, 1. నారాయణాష్టాక్షరి, 2. వాసుదేవ ద్వాదశాక్షరి. నారములు అనగా శాశ్వతమైన సర్వ పదార్థములు. వాటికి ఆయనము (నార + ఆయనము) ఆధారమైనవాడు. ఇందు ఆహంకారమే కంసుడు.

నన్ని వేశము : పెద్దలు అచరించిన వ్యతమును చేయుటకు గోపికలు
వచ్చినట్లు తెలుపుట భగవంతునితో కలియుటకే ఈ
వ్యతమాచరించుచున్నట్లు, అతని ముఖమును దర్శించు
టకు, దివ్యనామములు కీర్తించుటకు వచ్చినట్లు చెప్పుట

పాశురము-26

మా రే! మణి వణ్ణా! మార్గళి నీరాడు వాన్;
మేలైయార్ శెయ్యనగళ్ ; వేణువనకేట్టియేల్;
జాలత్తై యెల్లామ్ నడుజ్గ మురల్వన
పాలన్న వణ్ణత్తు ఉన్ పాళ్ళ శన్నియమే
పొల్వన శజ్గజళ్, పోయ్పొడు డైయనవే
కాలప్పెరుమ్ పఱైయే, పల్లాణ్డి శైప్పారే,
కోల విళక్కే, కొడియే, విశానమే,
అరినిలైయాయ్! అరుళేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-26

అశ్రిత వ్యామోహ! మణి వర్ణ! వటుపత్ర
శాయి! ఈ మార్గశీర్ష స్నానమొనరింప
నేగుదెంచితి మార్కు లొనరించి రిద్దాని
వలయు పరికరములన్ వచియింతు మాలింపు!
జగమెల్ల వణకు నట్లుగ మోయు పాలు బోల్
వర్ణమ్ము గల నీదు పాంచజన్యము వంటి
శంఖముల్, మిగుల వైకాళ్య వంతమ్ములౌ
'పఱ' వాద్యములును మంగళ గాన దీపికల్

కేతనమ్మును, వితానము, సాధనమ్ములును
కరుణన్ ప్రసాదింపు కమలాక్ష! మాకిపుడు.

భావము :

శ్రీకృష్ణ వ్యామోహము గల మణివర్ణ! నటపత్రశాయి! ఈ విధమైన మార్గశీర్ష సాధనము చేయగోరి మేము వచ్చితిమి. ఈ వ్రతమును మన పూర్వులగు పెద్దలు ఆచరించి యున్నారు దానికి కావలసిన పరికరములను తెలిపెదము. ఆలకింపుము. లోకమంతయు వణకునట్లు మోయునట్టి పాలవలె తెల్లనైన నీయొక్క పాంచజన్యమనెడి శంఖమును బోలిన శంఖములును, విశాలములగు చాల పెద్ద 'పట'వాద్యములును, మంగళ గాథము చేయు గాయకులు, దీపము, జండా, మేలుకట్టు సాధనములు ఓ కమలాక్షా! మాకు దయతో ప్రసాదింపుము.

విశేషాంశములు :

పూర్వులగు పెద్దలు ఆచరించిరని గోపికలు చెప్పుటలో ఒకరు ఆచరించి, ఫలము సాధించిరన్న విశ్వాసము కన్పించును వ్రతమునాచరించుటకు శంఖము కావలెనని కోరుటలో శుభారంభము మంగళప్రదముగా చేయవలెనని భావించుటయే. శ్రీకృష్ణుని చేతియందు కలదియు అతని పెదవిని రుచి చూచినదియునైన శంఖము కావలెనని గోపికలు కోరుటన్నారు. శ్రీకృష్ణుని ఉద్భావనవాయువుచే పోషింపబడే శంఖము వలె గోపికలును తమ జీవితములు గడుపవలెనని భావించిరి. 'పట' అనగా ఆకారమున పెద్దదై, లోపల ఖాళీ ప్రదేశము గలిగి, ఎక్కువగా ధ్వనినిచ్చు తప్పెటలు, ఇవే గోపికల వాద్యములు.

నిచ్చేవేళము : గోపికలు కామాచరింప బోవు మార్గశీర్ష వృతమునకు
కావలసిన పరీకరములను తెలుసుకొనిన పిమ్మట, ఆ పరి
కరములను కోరగా శ్రీ కృష్ణుడు గోపికలు తననే కోరి
ఈ వస్తువులను కోరినట్లు ఈ పాశురమున భావించుట
గోచరించును.

పాశురము-27

కూడారై వెల్లుమ్ శీర్ గోవిందా! ఉన్దనై
ప్పాడి పుత్తై కొణ్ణు యామ్ పెలు శమ్మానమ్,
నాడు పుగళుమ్ పరిశినాల్ నన్జాక
చూడగమే, తోళ్ వళైయే, తోడే, శెవిప్పువే,
పాడగమే, నెన్దనైయ పల్కలనుమ్ యామణివోమ్,
ఆడై యుడుప్పోమ్ ; అదన్ పిన్నే పాల్ శోలు
మూడ నెయ్ పెయ్దు వళజ్జై వళివార
కూడి యిరును కుళిర్ న్దేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-27

నిన్ను గూడని శత్రు నిచయమ్ము ఛేదించు
గోవింద! కళ్యాణ గుణశీల! నిన్నున్
పొగడి కన్ పలు వాద్యమును పొంది, మేమందు
నన్నానమును జగతి నన్ను తింపరిగన్
కర కళకణాల్, దండ కడియముల్, చెవిపోగు
లున్, దుద్దురున్, కాలియందెలును మున్నుగా
దొడరు నగలన్ ధరింతుము మేము, వస్త్రాళిల
నలరి, పిమ్మట పాలు నన్నమ్ము మునుగగా

నెయి పోసి, మోచేతి పయినుండి కారగా
ఆరగించి సుఖమ్ము లందుదుము నీ రోడ.

భావము :

గోవిందా! నిన్ను గూడని శత్రువులను భేదించుకల్యాణ గుణ సమపద గల నిన్ను పొగడి, 'పతి' వాద్యమును పొంది, లోకులచే కీర్తింప బడి, నన్నానము పొందెదము చేతులకు కలకణములు, దండ కడియములు, చెవి పోగులు, దుద్దులు, కాలియందెలు మొదలగు నగలను ధరించెదము నుంచి చీరలు ధరించి, జొలు అన్నము మునుగగా నేయిపోసి, మోచేతి మీదినుండి కారునట్లుగా నీతో కూర్చొని మేము ఆరగించి, సుఖము లందవలెనని గోపికలు తమ వ్రత ఫలమును చెప్పుకొనినారు.

విశేషాంశములు :

భగవంతుని కూడనివారనగా శత్రువులని కాదు. లోకమున అభిముఖులు, విముఖులు, ఉదాశీనులు (తటస్థులు) అని జనులు మూడు విధములుగా నుందురు. వీరు కూడా భగవంతుని గుణావేశయమును గమనించి, తమవంటి నీచులు సర్వ గుణాధికుడైన భగవంతుని నమింపక దూరమగుదురు. ఆళ్వార్లు, యామునాచార్యులవారు కూడా భగవంతునికి దూరమైనారు ఇటువంటి వారిని చేరదీసి, భగవంతుడు కాపాడినాడు. కర్ణాభరణములలో పైనున్నది భక్తి, క్రిందనున్నది జ్ఞానము. పాదాభరణము వైరాగ్యము. అనుభవ పూర్వకమైన భగవంతుని సేవయే పాలు, అన్నము తినవలెనని వాంఛించుట.

నన్ని వేశము : గోపికలు కోరినవి స్వామి ప్రసాదించుటకు వారికి గల
యోగ్యతఁమో చెప్పమనగా, తాము పరమ పురుషార్థ
మగు నిరంతర భగవత్ సంశ్లేష పూర్వకమైన సేవయే
యనియు, సేవ చేయుటకు తమకు యోగ్యతలు లేవని
విన్నవించుట

పాశురము-28

కలవైగల్ పిన్ శెన్ఱు కానమ్ శేర్ న్దణ్బోమ్
అఱి వొన్ఱు మిల్లాద వాయ్ క్కులత్తు, ఉన్దన్ఱై
ప్పిఱవి పెఱున్దనై పుణ్ణియమ్ నాముడైయోమ్;
కుఱై వొన్ఱు మిల్లాద కోవిన్దా! ఉన్దన్నోడు
ఉఱవేల్ నమక్కి జ్గొళిక్క వొళియాడు,
అఱియాద పిళ్ళై గళోమ్, అన్బినాల్ ఉన్దన్ఱై
చ్చిఱు పేరళై త్తనవుమ్ శీఱి యరుళాదే
ఇఱైవా నీతారాయ్ పఱైయేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-28

పశుల మేపగ వెంటబడి యడవులకు పోయి
తిండికై జీవించి, తిరుగుచుందుము మేము
తెలివెరుంగని గోపకులమందు బుట్టితిమి
మా వంశమున నీవు పుట్టుటే పుణ్యమ్ము
కొదువేమి లేనట్టి గోవింద! నీ తోడ
మాకున్న చనవెప్పు మాసిపోనిది నుమ్ము;
పిన్నలము మర్యాదయన్న నెఱుగము మేము
చిన్న పేరున నిన్ను చేరి పిల్చితి మంచు

అగ్రహించక కరుణ నందించ గోరెదము

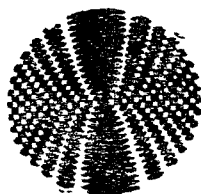
మా అపేక్షితమైన 'పఱ' సాధనము నిమ్ము.

భావము :

గోవిందా! పశువులను మేపుకొనుటకై వాని వెంటబడి, అడవు లకు పోయి, కేవలము తిండి కొరకే జీవించి మేము తిరుగుదుము. జ్ఞానమెఱుగని గోప వంశమున నీవు పుట్టుటయే మాకు పుణ్యము. ఏ లోపమును లేని నీతో మాకున్న చవపు ఎన్నడూ మాసిపోనిది. పిన్న వారమైన మేము మర్యాద యెఱుగము. నిన్ను చిన్న పేరుతో 'గోవిందా' అని పిలిచితిమని కోపించక, మేము అపేక్షించిన 'పఱ' సాధనమును మాకిమ్ము. అని గోపికలు కోరిక

విశేషాంశములు :

గోపిక అశ్రయించిన పశువులే గురువులు. గనుకనే, వారికి భగవత్ సన్నిధికి సాధనము లేదని చెప్పుకొనినారు. వారు కేవలము తిండికి మాత్రమే జీవించువారని చెప్పుకొనుటలో భగవదనుగ్రహము కోరియే. తమ వంశమున భగవంతుడు జన్మించెనని చెప్పుటలో తమకు సన్నిహితుడను భావమున్నది. భగవత్ సన్నిధానమే వారి పుణ్యము కదా!

నన్ని వేశము : శ్రీకృష్ణునితో ఎన్నడూ ఎడబాటు లేని విధముగా అతనికి సేవ చేయు భాగ్యమునే గోపికలు కాంక్షించుట. స్నానమనగా భగవత్ ప్రాప్తిగాను, 'పఱ' యనగా స్వామి సేవ యనెడి పరమ పురుషార్థముని వివరించుట.

పాశురము-29

శిత్తమ్ శిఱుకాలే వన్దునై చ్చేవిత్తు, ఉన్
పొత్తామరై యడియే పోత్తుమ్ పొరుళ్ శేళాయ్;
పెత్తమ్మేయ్ తుణ్ణు జ్కలత్తిల్ పిఱన్దనీ
కుత్తేవ లెజ్జళై కొళ్ళామల్ పోకాదు;
ఇత్తై ప్పత్తై కొళ్ళా నన్దుకాణ్ ; గోవిన్దా!
ఎత్తైక్కు మేళేళు పిఱవిక్కుమ్, ఉన్దన్నో
దుత్తో మే యావో మునక్కే నామాళ్ శెయ్వోమ్,
మత్తై నజ్గా మజ్గళ్ మాత్తేలో రెమ్బావాయ్.

గీతము-29

తెలవారకుండ మిమ్ములను సేవింపగా
వచ్చి, మీదగు రమ్య పాద పద్మములకున్
మంగళము పాడెదము మాహాత్మ్యమున్ వినుము ;
పశుల మేపి, భుజించు వర గోప వంశాన
రహి బుట్టితివి! అంతరంగ కైంకర్యముల్
మేమునర్చెడు తాని ప్రితి గైకొనుమయ్య!
నీ నుండి 'పఱ'ను గైకొనుటకై చాలేదు
ఇమ్ము నీ తోడనే ఏడేడు జన్మలకు

వరుస విడతాని అనుబంధమ్ము గోవింద!

నీ సేవలిమ్ము ; ఇంకే కోరికలు వలదు.

భావము :

గోవిందా! తెల్లవారకుండగనే నిన్ను సేవించుటకు వచ్చి, నీ సుంతతమైన పాదపద్మములకు మంగళము పాడెదము. శుభాత్మ్యమును అలకింపుము. పశువులను మేపిన పిమ్మటనే భుజించు గోప వంశమందు నీవు జన్మించితివి. మేము చేయు అంతరంగిక సేవలను ప్రితితో స్వీకరింపుము. నేడు నీనుండి 'పఱ'ను పుచ్చుకొనుటకై రాలేదు. ఏడేడు జన్మలకు నీతో విడరాని అనుబంధమును ఇమ్ము. ఇంకే కోరికలు వలదు. నీ సేవలే ప్రసాదించుము.

విశేషాంశములు :

తెల్లవారకుండ అనుటలో భగవంతునియందు అభిముఖులై నిద్ర పట్టక గోపికలు లేచిన వేళ అను భావమున్నది. పాదములపై దృష్టి నిలుపుట దాసుల లక్షణము. తాము మంగళము పాడునది భగవంతుని కొరకు. భగవంతుని దాస్యము నందలి అనురక్తియే గోపికలను అంతరంగిక సేవలకు పురి కొల్పినది. గోవు అనగా భూమి. స్వామి వరాహ అవతారమున భూమిని ఎత్తిన వాడగుటచే గోవిండుడయ్యెను. గోవు అనగా కిరణములు. వానిచే ప్రకాశించుచున్న సూర్యమండలములో వర్తించు వారాయణుడే గోవిందుడు. ఏడేడు జన్మలనుటలో శాశ్వతముగా, స్థిరముగా నని యర్థము.

నన్ని వేశము : అండాళ్ ఈ విధముగా వ్రతమొనర్చి, గోపికలు
పొందిన ఫలమును తాను పొందగలిగెనని వివరించుట.
ఈ గీతములను అభ్యాసము చేసినవారికి తాను వ్రతము
చేసి, పొందిన ఫలము అభింసవలెనని ఆకాశించుట.

పాశురము-30

వజ్గక్కడల్ కడైన్ద మాదవనై క్కేశవనై
త్తిజళ్ తిరుముగత్తుచ్చేయి శైయార్ శెన్ఱిఱైజ్జి
అజప్పై క్కొణ్ణవాత్తై, యణి పుదువై
పైజ్గమ లత్తజ్జెరియల్ పట్టర్ పిరాన్ కోదైశొన
శజ్గత్త మిళ్ మాలై ముప్పదుమ్ తప్పామే
ఇజ్జిప్పరి శురై ప్పారీరిరణ్ణు మాల్వరైత్తోళ్
శెజ్గణ్ తిరుముగత్తుచ్చేయి తిరుమాలాల్
ఎజ్గమ్ తిరువరుళ్ పెత్తిన్బులువ రెమ్బావాన్.

‘అండాళ్ తిరువడిగళే శరణమ్’

గీతము-30

పడవలతో నిండారు పొల్కడలి నింజిల్కు
మాధవుని కేశవుని మహిమమై నుతియించి
పర్వేందు ముఖులు దివ్యాభరణ భూషితలు
ప్రేసలై గోపికలు ‘పఱ’ వాద్యమును గొన్న
విధమెల్ల విశ్వమణి విల్లిపుత్తూరునన్
అవతారమంది తామర పూన మాలలన్
ధరియించు భట్ట నాథార్క శత్రుత్రియా
గోద వచియింపగా గోపికలు తనివొందు

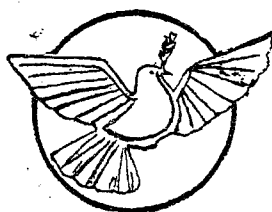
మాలగా నున్న ముప్పది గీతములనెల్ల
 క్రమతః బరియింప పర్వత శిఖరముల బోలు
 నాల్గు భుజముల నెఱుంగెన నేత్రములతో
 శ్రీ వల్లభుడు కరుణ జిలదు నానందంబు.
 'శ్రీ గోదా దేవ్యై నమః'

భావము :

పడవలతో నిండారిన పాలనముద్రమును తరచి, మాధవుడు, కేశవుడు అయిన వానిని, చంద్రముఖులు, దివ్యమైన ఆభరణములతో అలంకరించుకున్న వారు అయిన వ్రేపల్లెలోని గోపికలు పార్థివీంద్రులను వాద్యమును పొందిరి. ఈ విధమును ప్రపంచమునకు అలంకార ప్రాయమైన శ్రీ విల్లిపుత్తూరున ఆవతరించి, తామర పూస మాతను ధరించు శ్రీ భట్టనాథుల కుమార్తె యగు గోదాదేవి దాగ్గరిడ భాషలో మాలికగా కూర్చిన ముప్పది పాశురము (గీతము) లను క్రమము తప్పక పఠించినచో పర్వత శిఖరముల వంటి నాల్గు భుజముల తోడను, ఎఱుంగెన నేత్రముల తోడను శ్రీ మన్నారాయణుడు ఆనందమును దయతో ప్రసాదించు గాక!

విశేషాంశములు :

జీవాత్మును పొందుటకై పరమాత్ము చేయు ప్రయత్నము క్షీర సాగర మథన వృత్తాంతమున నూచింపబడినది.

శ్రీ గోదా అష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్

- శ్రీరంగ నాయకీ గోదా విష్ణు చిత్రాత్మజా సతీ
గోపీ వేష ధరా దేవీ భూ సుతా భోగశాలినీ॥ 1
- తులసీ కాననోద్భూతా శ్రీధన్వి పురవాసినీ
భట్టనాథ ప్రియకరీ శ్రీకృష్ణ హత భోగినీ॥ 2
- అముక్త మాల్యదా బాలా తంగనాథ ప్రియాపరా
విశ్వంధరా కలా లాపా యతిరాజ సహోదరీ॥ 3
- కృష్ణానురక్తా సుభగా సులభప్రీః సలక్షణా
లక్ష్మీ ప్రియ సఖీ శ్యామా దయాంచిత దృగంచలా॥ 4
- పల్లవావిరభవా రమ్యా ధనుర్మాస కృత వ్రతా
చంపకాశోక పున్నాగ మాలతీ విలసత్కదా॥ 5
- ఆకార త్రియ సంపన్నా నారాయణ సమాశ్రితా
శ్రీ మదప్రాక్షరీ మంత్ర రాజస్థిత మనోరథా॥ 6
- మోక్ష ప్రదాన నిపుణా మంత్ర రత్నాధి దేవతా
బ్రహ్మణ్య లోక జననీ లీలా మానుష రూపిణీ॥ 7
- బ్రహ్మజ్ఞానుగ్రహ మాయా సచ్చిదానంద విగ్రహా
మహా పతివ్రతా విష్ణు గుణ కీర్తన రోజుపా॥ 8
- ప్రసన్నా రిహరా నిత్య వేద సౌధ విహారిణీ
శ్రీ రంగనాథ మాణిక్య మంజరీ మంజు భాషిణీ॥ 9
- సుగంధార్థ గ్రంథకరీ రంగ మంగళ దీపికా
ధ్వజ వజ్రాంకుశాజ్ఞాంక మృదు పాద తలాంచితా॥ 10

కారకాకార నఖతా ప్రవాళ మృదులాంగుళి
కూర్మోపమేయం పాదోర్ధ్వ భాగా శోభన పార్శ్వకా॥ 11

వేదార్థ భావ విడిత తత్త్వ బోధాంఘ్రి పంకజా
అనంద బుద్బుదాకార సుగుల్ఫా పరమాణుకా॥ 12

తేజశ్శ్రియోజ్జ్వల దృత పాదాంగుళి సుభాషితా
మీన కేతన తూజీర చారు జంఘా విరాజితా॥ 13

కకుదబ్జాను యుగ్మాధ్యా స్వర్ణ రంభాభ సక్తికా
విశాల జఘనా పీన సుశ్రోణీ మణి మేఖలా॥ 14

అనంద సాగరా వర్త గంభీరాంభోజ నాభికా
భాన్వద్వళిత్రికా చారు జగత్పూర్ణ మహోదరీ॥ 15

నవమల్లీ రోమరాజీ సుధా కుంభాయత స్తనీ
కల్ప మాలా నిభ భుజా చంద్రీ ఖండ నఖాంచితా॥ 16

సుప్రవాళాంగుళి న్యస్త మహా రత్నాంగుళీయకా
నవారుణ ప్రవాళాభ పాణి దేశ సమంచితా॥ 17

కంబు కంఠీ సుచుబుకా బింబోష్ఠి కుంద దంత యుక్
కారుణ్య రస నిష్కంది నేత్రీ ద్వయ సుశోభితా॥ 18

ముక్తా సుచిస్మితా చారు చాంపేయ నిభ నాసికా
దర్పణాకార విపుల కపోలద్వితయాంచితా॥ 19

అనంతార్క ప్రకాశోద్యన్మణి లాటంక శోభితా
కోటి సూర్యాగ్ని సంకాశ నానాభూషణ భూషితా॥ 20

- సుగంధ వననా నుభూః అర్ధ చంద్ర లలాటేకా
పూర్ణ చంద్రాననా నీల కుటిలాలక శోభితా॥ 21
- సౌందర్య సీమా విలస త్కస్తూరీ తిలకోజ్జ్వలా
ధగద్ధగాయ మానోద్యన్మణి సీమంత భూషణా॥ 22
- జాజ్వల్యమాన సదృశ్చ దివ్య చూడావతంసికా
సూర్యార్ధ చంద్ర విలసద్భూషణాచిత శేణికా॥ 23
- నిగన్నిగ ద్రతన పుంజ ప్రింత స్వర్ణ నిచోళికా
సదృశ్చాంచిత విద్యోత వ్యిద్యుత్పుంజాభ శాటికా॥ 24
- అత్యర్కానల తేజోధి మణి కంచుక ధారిణీ
నానా మణి గణా క్షీర్ణ హేమాంగద సుభూషితా॥ 25
- కుంకుమాగరు కస్తూరీ దివ్య చందన చర్మితా
స్వోచితైజ్వల్య వివిధ విచిత్ర మణి హారిణీ॥ 26
- అసంఖ్యేయ సుఖ స్పర్శ సర్వాతశయ భూషణా
మల్లికా పారిజాతాది దివ్య పుష్ప సగంఢితా॥ 27
- శ్రీరంగ విలయా పూజ్యా దివ్య దేశ సుశోభితా
వీవం శ్రీరంగ నాయక్యాః నామ్నా మష్టో త్తరం శతమ్॥ 28
- యో నరః పతతే నిత్యం నిత్య నిర్వాణ సంపదమ్
లబ్ధ్వా రంగ పతేర్దాన దాన భక్తో భవిష్యతి॥ 29
- శ్లో॥ రంగీ నేత్ర శరణ తాడిత తనుశ్శేత స్వయం సుందరో
బద్ధశ్చక్రుకదామ సుస్తవ తటీ మగ్నోజ నాదీశ్వరః॥
భోగా పాటవ లజ్జయా వటు మహాధామా ఫణింద్రో వత
ద్రమ్యే శస్తవ విస్మితేన మనసా గోదే పరం తిష్ఠతి॥

స్వస్తి

భూలోకమ్మున సర్వ పాపములకు న
 దుబ్ధిన్ వ్రసాదించి, 'గో
 దా' లక్షింపగ, సౌఖ్య సుఖదలఁ బోర్
 ద్యల్లిలఁ గైసేసి, తా
 హేలన్ కృష్ణుడు పారమార్థికత సం
 ధించంగ, శ్రీ శాంతిమై
 వాలాతన్ మనుషున్ నిరంతరము న
 వ్యాజ క్రియా నిద్రిమై.